

MAGYAR BANYÁSZLAP

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXII. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN

1934 JANUÁR 25.

NO. 4. SZÁM.

TO THE CONVENTION OF THE U. M. W. OF A.

The future and fate of the U. M. W. A. will be decided in this Convention.

Many problems are to be discussed, many decisions to be made. We earnestly hope that the future of the organization will be greatly promoted by the assembled delegates.

There is one problem, however, which — as it might not be brought up to discussion by others — becomes our duty to call to the attention of the delegates.

It is the sad but undeniable fact that foreign-born Americans are flagrantly discriminated against by the officials and organizers of the U. M. W. A.

Your by-laws are all right. They provide against discrimination by race, color, or creed, but in practice the foreign-born member is made to feel that he is considered inferior to the native born.

Whenever and wherever opposition develops, the administration as well as the lesser officials, district leaders and organizers, immediately turn against the foreigners, and make them the target of the most malicious propaganda.

In Illinois handbills are distributed from time to time against the foreign-born Americans, and the population of the coal field is led to believe that the Progressive movement is nothing but "revolutionary" movement of a bunch of "bolshevik foreigners".

Of course, the handbills are not signed and officially distributed by the U. M. W. A., but it is being done for the U. M. W. A., for when requested by this paper, your officials were unwilling to disown and condemn this vicious and lynching propaganda.

In Eastern Pennsylvania we have to endure being similarly put upon only too often. If district leaders and

organizers happen to be criticised, and if the critical member happens to be foreign-born, the answer is an immediate reference to his foreign origin.

In Rosedale one of your organizers threatened to "ship back to Europe" the revolting membership. And the same threats, arguments, and propaganda against the foreign-born are used everywhere on the coal fields.

Of course, we hope we do not have to remind you that the foreign-born miner is as valuable a member as the native American.

We do not have to remind you that foreigners have fought and died for the U. M. W. A. ever since the organization was started; that many of them rotted in jails, that a good many are buried in Ludlow, in bloody Williamson, in Logan, and in fact wherever militant laborers have faced the

guns of deputy sheriffs and other hired gunmen.

We do not have to remind you that foreign-born Americans were ever loyal, unselfish, and fighting members of your organization and that they are entitled to the rights and privileges, and the respect of native members.

Yet foreign-American members have been made to feel the discrimination to such extent that many of them are embittered and hurt, and unless you drive this spirit from your organization, they themselves will be driven from the fold.

They will not be forever content with being step-children, they will not put up with the ever repeated unjust, unfair, and vicious propaganda against them; in other words they will not be satisfied with being second-class members of the U. M. W. A. And if this

discrimination is to prevail, if your foreign-born members are to continue to be the goats, grave consequences for the U. M. W. A. are inevitable.

This is an independent paper, published since the past twenty years by miners, for miners, and of miners. It is published in a foreign language, but fighting, ever fighting unselfishly for the United Mine Workers and for the unity of all coal miners. Our past efforts and present work give us the right and duty to speak up for the abused foreign-born coal miner.

We respectfully and very earnestly request the delegates of this convention to put a stop to these discriminatory practices, to drive this intolerance from the union, and to instruct the officials to cease discriminating — in letter or spirit — against the foreign-born membership.

Kelet Pennsylvániában nincs béke

A keményszenesek új szervezete a sztrájkot kihívta. — A bányabárók tiltó parancsokat kaptak, amelyek a picketelést megtiltják. — A bányászok egy része tömeges martiromságot ajánl a sztrájkolóknak. — A mérsékelt elemek az elnökhöz fordultak és pártatlan bizottság kinevezését kérik, amely békét csinálna

Kelet Pennsylvania szomorú színenmezőin, a szegénység sújtotta keményszenes mezőkön a független szervezet bányászainak a sztrájkja tovább tart és nem tudják senki, hogy hányan sztrájkolnak.

A bányabárók azt jelentik, hogy legfeljebb tízezer nem mentek munkába, a sztrájkolók azt jelentik, hogy ötven-hatvan-ezer sztrájkolnak.

Van igazság mindkét jelentésben.

Az új szervezetben vannak tudniillik azok is, akik évek óta nem tudnak munkát kapni és akik most szintén sztrájkolnak. Az igazság az, hogy egy csomó bánya Luzerne és Lackawanna megyékben nem dolgozathat, egy csomóban csökkent létszámmal és kisebb üzemmellel dolgoznak.

A sztrájk régi fegyverét, a tömegpicketelést, amit kevésbé udvarias nyelven tömegterrornak is lehet nevezni, most nem tudják használni.

A bíróságok tiltó parancsokat adtak ki a bányatársaságok kérésére, amelyekben eltiltják a tömegpicketelést és megtiltják, hogy a bányatársaságoknak a United Mine Workers-al fennálló szerződésébe avatkozzék az új szervezet.

A sztrájkvezetők kijelentették ugyan, hogy ők nem is akartak élni a tömegterror fegyverével, de az az igazság, hogy ez megbénítja a sztrájkot.

Vannak radikális hangok, amelyek azt ajánlják, hogy igenis menjenek ezerszám picketelni a bányászok, azzal a megjegyzéssel, hogy ezeket nem vethetnek egyszerre a börtönbe. Minthogy azonban a gázbo-

bákat és hasonló fegyvereket ezrekkel szemben is nagy eredménnyel tudják az államcsendőrök használni, valószínű, hogy a tiltóparancsot nagyjában tiszteletben fogják tartani a bányászok.

Már a sztrájk elején letartóztatták Cappelinit, a független keményszenes szervezet vezérét, aki egy pénzhamisítási ügyből és egy gyújtogatási ügyből kifolyólag "parole" alatt volt és így Maloney és Shuster vezetik a küzdelmet.

Monsignore Curran, aki az új szervezet alakulása óta mindig a békét akarja közvetíteni, Washingtonban járt a múlt héten és arra kérte az elnököt, hogy nevezzen ki egy pártatlan bizottságot, amely békét és rendet csinálhatna a vidéken.

A független bányászok ugyan is jól tudják, hogy nem remélhetnek igazságot annál a labor boardnál, amelyben Lewis is, Greene is benn ülnek és ez a kívánság mindenesetre méltányos.

Most a vidék polgársága száz-ezer aláírás próbál gyűjteni, hogy egy ilyen kérvényben forduljanak ugyanezzel a kéréssel az elnökhöz.

Közben a bányatársaságok kiírták, hogy aki nem megy be dolgozni, annak a munkáját odaadják másoknak és mert vannak minden kínálózó munkára elegendő a vidéken, a dolgozó bányászok közt egyre kevesebben sztrájkolnak.

Eddig a sztrájkot nem terjesztették ki a hetedik kerületre, de ennek a hétnek az elején a bányászokat ott is kihívták.

Ezen a héten eldül, hogy hajlandó lesz-e Roosevelt új bizott-

ságot nevezni ki, vagy megvárja, amíg a sztrájk összeomlik magától. Kétségtelen ugyanis, hogy amennyiben gyors segítséget várhatnak helyről nem kapnak és amennyiben a tömegpicketeléshez nem fordulhatnak, a sztrájkot elvesztik újra a munkások.

Viszont bizonyos, hogy abban az esetben sem tér vissza a béke a vidékre és mégis jobb lenne, ha Washingtonban belátnák, hogy csak a jogos felháborodás és elkeseredés viheti a munkásembert sztrájkba a jelenlegi időkben.

Természetesen a sztrájk nagy és erős visszhangja lesz Indianapolisban, bár maguk a keményszenes delegátusok nem sok rokonszenvet fognak elárulni a sztrájkoló hajtársak iránt, mert hiszen a U. M. W. elégedetlen elemei a szervezetet ott hagyták és csatlakoztak a független szervezethez.

De számon fogják kérni az állandó békétlenség okait a puhaszénbányász delegátusok, akik nem értik meg, hogy demokratikus és tisztességes vezetés mellett miképpen ismétlődhetnek meg ezek a szakadási és forradalmi mozgalmak.

RÁLÖTTEK EGY BANYA-ORVOSRA

R. J. Miller, a Christian Countyban levő Peabody bányák orvosa azt állítja, hogy Kindcaid mellett rálöttek, a lövések azonban nem találtak.

Christian County sheriffje fegyveres deputykat állított minden országútra, amelyek a megyébe vezettek, de ezeket az őrköt a múlt hét végén bevonta.

BANYÁSZ GYŐZELEM

A NRA labor boardja a múlt hét végén döntött az "acélbányák" ügyében és elrendelte, hogy az acélmágnások bányái haladéktalanul kössenek szerződést a United Mine Workers-al mindenütt, ahol a munkások a szervezet képviselőire többséggel szavaztak.

Sajnos, nem állapították meg, hogy ez a szervezet végső elismerését jelenti-e vagy sem és talán ezáltal újabb szemtelenségekre adnak alkalmat, de egyelőre az a rendelet, hogy a szerződést a szervezet képviselőivel meg kell az acélfédelmeknek csinálni.

Ugyancsak elrendelték, hogy a check-off rendszert is be kell — bizonyos módosításokkal — vezetni és így ezuttal az acélmágnások teljes vereséget szenvedtek.

Munkáskörökben kíváncsian várják, hogy mi lesz az acélosok legközelebbi mozdulata, mert eddigi szemtelenségek megtartásuk után attól kell félni, hogy az új rendeletnek sem fognak engedelmesskedni.

A U. M. W. vezetőinek természetesen kapóra jön a konvenció előtt a győzelem és egyelőre nem törődnek vele, hogy nem fog-e ez az újabb győzelem papíros-győzelemnek bizonyulni, amit az acélosok megint felrúgnak.

A konvenciónak jó lenne elhatározni, hogy amennyiben a nehéz ipar bányái tovább huzzák-halasztják a dolgot, általános sztrájkra hívják a bányászokat az egész országban.

Vége ha a kormány és a NRA nem tudják az urakat a törvény és a különböző ígéreteket és döntéseket tiszteletben tartására kényszeríteni, akkor megtehetik azt a bányászok, akik így a törvény és a kormány mellett jönnek ki a bányákból.

Vesztettek és győztek a progressívek

A veszteség sokkal nagyobb a győzelemnél. — A Peabody bányák mellett döntött a kerületi labor board. — Saline Countyban letartóztatták a progressívek vezetőit. — A Mark bányában a progressíveké lesz a szerződés

Súlyos vereséget és egy kisebb győzelmet arattak a Progressívek a múlt héten.

A kerületi labor board döntött a Progressive-Lewis-Peabody vitában és a döntés a Peabody-Lewis szövetség javára esett.

A labor board megállapította, hogy a NRA az érvényben volt szerződéseket nem érinti (ez tényleg benne van minden code-ban) és mert a U. M. W.-nak szerződése van a Peabody ganggel, így a munkások ott más szervezetet jelenleg nem választhatnak.

Igaz ugyan, hogy a bányászok hat hónap múlva újra a board elé járulhatnak, de a Lewis-Peabody szerződés még akkor sem lesz lejárvá és így felesleges lesz a fáradság.

A labor board döntése igazságos lenne HA A SZERZŐDÉST BECSÜLETESEN KÖTÖTTÉK VOLNA. Mindenki emlékszik azonban rá, hogy a szerződés van a U. M. W. szablyainak megfelelően csinálták, mert azt a Lewis a tagszavazatok ellenére ELRENDELTE a 12-ik kerületben.

A labor board úgy határozott, hogy a szerződés meg van és nem az ő hivatásuk annak a megállapítása, hogy az törvényes formák közt kötötték-e.

Ez a határozat végzetes lehet a munkásságra, mert hiszen semmi nem állhatja útját, hogy a bányabárók más telepeken a kompánia junikkal (önmagukkal) ne kössenek szerződést és az esetben hiába akarnak szerzőzethez csatlakozni a munkások.

A labor board és Horner kor-

mányzó tovább mentek egy lépéssel és kijelentették, hogy amelyik bányász elleneségül a labor board döntésének, azt a NRA megszegése címén azonnal elfogják és elítélik.

Ezt a terrorisztikus törekvést már végre is hajtották, mert négy harrisburgi és egy eldoradoi bányászt, a progressívek vezéremberek letartóztatták, s őket fejenként ötezer dollár bond alá helyezték. Azzal vádolják őket, hogy "összeesküdtek törvénytelen dolgok elkövetésére".

Érdekes, hogy amíg Henry Ford, az acéltrust, meg a többi iparfejedelem egyszerűen fűgét mutat a NRA-nak, a munkásokat ilyen gyorsan vetik a börtönbe. Illinois bányászai azonban azt mondják, hogy az alkotmány is,

a törvény is biztosítja a munkásnak a sztrájk jogát és egyelőre nem hajlandók a küzdelmet feladni.

A labor board igazságtalan döntése és Horner drákói eljárása ellen pedig Roosevelthez appelláltak.

A labor board ezalatt az idő alatt új szavazást rendelt el a hírhedt Mark bányában, ahol egyszer már a Progressívek mellett szavaztak, de ahol akkor a bányabáró annak dacára a U. M. W.-al kötött szerződést.

A labor board új szavazást rendelt el, azt ellenőrizte és az eredmény az lett, hogy a Progressívek 264, a U. M. W. 146 szavazatot kapott és így a társaságnak a Progressíveket kell elismerni.

EZT SENKI FÉLRE NE ÉRTSE

Testvérek, mi tudjuk, hogy milyen világ van a bányaplézen. Tudjuk, hogy a nyomorúság tanyázik minden bányász házában. Hogy a dollár ritkább a fehér hollónál.

S mikor mégis azt kérjük, hogy aki teheti, az küldjön be valamit a hátralékos előfizetésére, akkor meg kell figyelni, hogy miképpen kérünk: Aki teheti és amennyit lehet.

Bizonyos bevételre szükségünk van, testvérek és azt mi nem várhatjuk se a bányabáróktól, se a "check off"-ból. Mi arra vagyunk utalva, amit az előfizetők küldenek az újsághoz.

Ebben a hónapban nagyon kicsi volt a bevétel, testvérek. Tudjuk, ünnepek voltak, a munka se ment jól, a háznál is kellett a

pénz és nem zugolódunk, mert tudjuk, hogy mi osztozunk a bányász mostoha sorsában.

De új kötelességekre számíthatunk, bányászok.

Ha a U. M. W. A. konvenciója nem csinál rendet a szervezetben és attól félünk, hogy nem csinál, akkor valahogy ki kell adnunk az angol újságot. Csak a konvenciót várjuk és hogy hozzá jussunk egy pár dollárhoz. Aki tehát az előfizetését beküldi, az hozzásegít bennünket, hogy megvalósíthassuk a nagy célt, ha arra a konvenció után szükség lesz és hogy nagy erővel agitálhassunk minden bányászt.

Száz szónak is egy a vége, aki teheti, az küldjön be a hátralékát amennyit lehet, testvérek.

ÖT PERC ÉS ÖT PENNY

Az amerikai ingyenes munkaközvetítő hivatalok, amelyeket az állam, a megye vagy a városok tartanak fent, mostanság telve szorongó, reszkető térdű emberekkel, akik munkát keresnek. Nem válogat a munkában senki. Elfogadja azt, amit kínálnak. Tanult, okleveles emberek árkot ásnak, utat javítanak, teherkoszikat raknak vagy hajtanak és boldogan mondják:

— Ha nincs ló, jó a számár is. A clevelandi ingyenes munkaközvetítő hivatal padjain reggel hat óra óta üldögél és várakozik a tömeg arra, hogy a hivatalnok urak megkezdjék a munkát. Olyan piac vagy tőzsde ez, amelynek nincs párja a világon. Ezrével az eladó és a vevő csak egy. A kereslet maga szabja meg az árat, amit fizetni akar. A kínálat nem alkudozik, hanem két kézzel kap a megajánlott ár után.

— Mi a neve?
Ezt a hivatalnok kérdezi közömbös hangon.
— Pat O'Brian.
— Mikor dolgozott utoljára?
— Három éve.
— Hány tagu a családja?
— Hat tagu.
— Mihez ért?
— Gyakorlott nyomdász vagyok.

— Nyomdai munkánk nincs. Árkok, ásat. Hatvan centet fizetnek érte óránként. Itt a felvételi jegye. Jelentkezzék vele a megyei főmérnöknel.

Pat O'Brian ragyogó arccal siet a megyeházára és ássa az utmenti árkokat boldog lélekkel napi nyolc órán keresztül.

Déli tizenkét órára üres a munkaközvetítő hivatal, csak a leghátulsó padokon szorong még husz vagy huszonöt ember, sőt, komor arccal, akiknek a hivatal főnöke szinte röstelkedő hangon veti oda:

— A maguk részére még most nincs semmi. Talán... holnap. Próbálkozzanak újra holnap. Hat hete már, hogy ebből a holnapi biztatásból nem lett ma soha. És nem is lesz a holnap a mai nappal az idők teljéig.

Az emberi részvét tűnődve áll meg a szerencsétlen csoport láttára és a szemszöglet rebbelésének néma kérdésével fordul a munkaközvetítő hivatal főnökéhez:

— Kik ezek a szerencsétlenek, akiknek még a szövetségi szükségmunka irgalmából se juthat soha egy falat kenyér?

Amire az érző szívű hivatali főnök szomorúan felel:

— Ezek nagy Amerika "elvesztett lelkei". Az egyik intelligensebb munkakereső elmondta volt egyszer nekem, hogy a magyarok nemzeti himnuszában van szakasz, amely azt hirdeti, hogy "a nagy világon kívül nincsen számokra hely". Ezek azok az emberek, akik elhagyták szülőhazájukat, holott a nagy világon azon a földön kívül nem volt számukra hely.

Érezte talán a hivatali főnök, hogy alaposabb magyarázatra van szükség, mert közelebb lépett a kopott külsőjű, komor hangulatu csoporthoz és hangosan kérdezte:

— Ki tudná megmondani azt, hogy ki volt Des Cartes?

Tizen felelték egyszerre a kérdésre. Tizen magyarázták egymást tulkiálva, hogy Des Cartes a középkori filozófia újjászervezője volt Baconnal együttesen. Nem hallgatták el azt sem, hogy a párisi Sorbonne 1624-ben ellene mondott Des Cartes elméletének és hogy a római Szentszék "donec corrigantur", hacsak nem lesz kigazitva, átalakítva, tilalom alá helyezte Des Cartos "Elmélekedések" című nagy munkáját.

Ugy mondták, hogy "donec corrigantur". Az eredeti latin kifejezést használták teljes pontossággal. És azután, rövid kérdésekre, azt is elmondták, hogy a husz vagy huszonöt között

nincsen egysé, aki valamelyik nagyobb, híresebb európai egyetem bölcsészeti tudori vagy tanári oklevéllel ne rendelkezne. Ami tudós könyvtárakba van temetve, az bizonyára a kis újjában volt ennek a szomorú csoportnak, csak éppen az az elemi gyakorlat hiányzott belőlük, ami az amerikai élet előfeltétele. De vajjon nem magunk is úgy léptünk-e annak idején az amerikai partokra, hogy meg volt bennünk az újságírói készség mindenre? Egyre ment nekünk, hogy magyar, német, francia vagy román lapnak dolgozunk-e. Csak éppen angolul nem tudtunk és nem tudunk ma se, negyedszázad multával annyira, hogy újságírók lehetnénk vele. Jelen európai készségünk teljében mindegy volt nekünk, hogy a dalai láma hitbölcséletéről kell írunk vagy a berni nemzetközi postaegyezményről. Ellenben egy ládát nem tudtunk leszegezni és a kezdet kezdetén a sors arra kényszerített bennünket, hogy a híres new yorki Fleischman kenyérgyárban éppen ládák szegezésével keressük meg mindennapi kenyerünket. Ebben az időben született az a fájdalmas felsőhajtás:

— Mikor a Pázmány egyetem bölcsészeti karán tanszéke lesz a ládaszegezésnek, akkor jön el magyar középosztályi újjáébredési korszaka.

Más lapra és más írásra tartozik az intelligens európai kivándorló amerikai pusztulásának tragikus kérdése. A zsák uccába jutott okleveles kivándorlók reménytelen vergődése nagy Amerikában. Félmillióra menő tanult, tudós fej meddő próbálkozása azzal, hogy az új talajba átlátlánlódjék. Más, megrázóan komoly írás keretében tartozik ez és nem az öt perc és az öt penny egyszerű meséjéhez.

Öt hitvány perc még az átlagosan rövid emberi élet méreteihez képest is jelentéktelen idő. És öt hitvány penny nevetésesen kis összeg. Sokszor borzaválónak is kevés. Tisztességes, tápláló étkezésre soha nem elegendő. Megszokott házi koldusnak vagy gyereknek való ajándék. A véges emberi ész azt gondolhatná, hogy öt perc és öt penny minden hiány és minden kár nélkül eshetik ki bárki emberfia életéből.

Pedig hát...
— Ha csak a tudományos képzettségen mulott volna, akkor minden jussom meg volt arra, hogy nagyra jussak Amerikában.

Ötvenhat éves, komor arcú, kopottas ruhájú ember mesélte ezeket önmaga felől az ingyenes munkaközvetítő helyiségben.

— A bölcsészeti doktora vagyok tanultságom révén. Két évig Budapesten jártam az egyetemem. Két évet Heidelbergben hallgattam és ott is tettem le vizsgámat. Oklevelemmel kezemben két évig jártam a Sorbonne Párisban. És hat éves tanári munkásság során adósdottam el annyira, hogy Amerikába vándoroltam. Elhagyja nekem, hogy rendes utlevéllel jöttem az új világba. Nem járt nyomomban az ügyesség köröző levele, mintahogy nincsen ostobább vád annál, mint mikor azt állítják, hogy a tanult kivándorlók a törvény elől szöktek Amerikába. Kilencvenöt százalékunk becsületesen uton jött az újvilágba, erkölcsileg teljesen tisztá gazdasági okokból, a szivárványt hajszoló gyerek példáját követve.

Ennél a mondásnál kézenfekvő volt a gunyolódó ellenvetés:

— És a szivárványt persze Amerikában se érte el a gyerek. Amire a komor arcú ember szomorúan felelt:

— Öt perc és öt penny híján nem is érthette el soha. A sors valahogy úgy rendezte el az emberi dolgokat, hogy öt perc és öt penny miatt milliók jussanak és pusztuljanak az élet utjá-

nak sáros kátyujába.

Lassan, emlékeket ujitgatva folytatta tovább a szót:

— A bevándorlók megnyuzására alapított idegen nyelvű hatójegy ügynökségeknél és pénzkiadó irodáknál többre sohse jutottam Amerikában. Az éhbérel versengő fehér galléros tisztviselő fizetésén nyomorogtam éveken át, amíg odáig jutottam, hogy az egyik decaturi nagy bank, Illinois államban, meghallgatta ajánlkozásomat. Reggel nyolc órakor jött a levél, hogyha másnap reggel kilenc órára ott lehetek, nyitva előttem a jövő az igazi banktisztviselői során.

A panaszos ember nagyot sóhajtott és keserűen folytatta:

— Felütöttem a menetrendet. Az egyetlen vonat tíz óra harminc perckor indult Decatur felé, hogy idejére ott lehessenek. Vesszett gyorsasággal szedtem össze mindent, ami holmim csak volt, szinte futva mentem régi gazdámhoz, a hatójegy ügynökhöz, aki készséggel fizette ki kevés járandóságomat. Nem adott többet egyetlen pennnyel sem, de jó szerencsét kívánt az igazi amerikai üzleti életben kezdődő pályámhoz.

Ismét csak sóhajtott és még keserűbben folytatta:

— Kevés lévén a pénzem, reggelizni se mertem, csak siettem a pályaudvar felé. Teljes husz percem volt még a vonat indulásáig, mikor a jegyet kértem és amikor a jegypénztáros közömbösen csak ennyit mondott:

— Huszonhárom dollár negyvenöt cent.

Eléje tettem az összes pénzeimet. Türelemmel megolvasta, majd visszatolta és hidegen mondotta:

— Öt penny híjja van. És azután nem használt semmi

Az elcsendesedett főpap

Nem is olyan régen még nagyon hangos legény volt.

Irt, beszélt, prédikált és akkor is a sörös hordót képzelte maga alá, mikor a templom szószékében káromolta az embertársait, ami voltaképpen Istenkáromlás volt a részéről.

A főpapi talár alatt megbujva és annak a védelmében olyan izgalommal beszélt, mint egy szőke. Se kérés, se könyörgés. A jóságos Istenhez nem fohászkodtak soha szebben, mint én ahhoz a közzívű vasutashoz. De az az ember nem engedett és én kétségbeesve néztem szét a nagy vasuti pályaudvaron ember után, aki arra a hitvány öt centre meg becsülne.

Öt cent az igazán semmi. De nekem akkor ez az öt penny az egész élet volt. Krózus vagyona, Dárius kincse.

A negyedik ucca sarkán találtam meg azt a reszketve hajszolt öt pennyt. A negyedik ucca sarkán állott a new yorki rendőr, akinek lázasan tülekvő, zavart szavakkal hadartam el az én hányatott életem öt hitvány pennyebe fulladó tragédiáját.

A new yorki rendjőlelkű öre mosolyogva nyult zsebébe és átadta azt a hiányzó öt centet, sőt még utánam is kiáltott:

— Jó szerencsét, testvér.

Nekivadtul paripa módjára rohantam a pályaudvar felé, pedig talán lassan is mehettém volna.

— A vonat, a Decatur felé menő egyetlen vonat öt perccel előbb elhagyta az állomást.

Az élettől fáradt, komor arcú ember minden izgalom nélkül mondotta:

— És azóta itt ülünk a munkaközvetítő padjain mi, milliók, akiknek életéből mindig kiszakadt a legfontosabb öt perc és akiknek mindig hiányzik az az öt hitvány penny, amivel eljuthatnánk a szivárványhoz.

GONDOS SÁNDOR

léstelen, olyan visszataszító, olyan undorító izgatást vitt végbe, amit Európában csak az utolsó hecc-káplánok — és azok is csak ritkán — csinálnak.

Az izgatás azért volt utálatos, mert a hallgatók lelkét akarta megmérgezni, ami sajnos sikerült egy időre és mert az uszítás legbecstelenebb fajtáját, a felekezeti izgatást választotta.

Azt a felekezeti izgatást, amit jóérzésű, tisztességes, magukat műveltebb embereknek érző, magukat keresztényeknek nevező emberek soha nem szoktak elkövetni és amitől különösen a tisztességes papok tartózkodnak.

Nagy legény volt, nem ismert sem Istent, sem embert, különbnek tartotta magát a Mesterénél, mert ő felekezetek ellen, vagy embertársai ellen soha nem uszított.

Az olvasók, akik ebben a depressziós világban nem feledkeztek még meg a Smith választási kampányról, valószínűleg tudják már, hogy kiről van szó.

Bishop Cannon, a methodista püspök gyújtotta meg a katolikus Smith elleni kampányában a felekezeti gyűlölet csóvját és évek kellettek hozzá, hogy a fanatizált déli lakosság a tipikus hecc-káplán befolyása alól kikerüljön.

Aztán meggyűlt a baja a püspök urnak.

Annak a püspök urnak, aki Smith ellen nemcsak a vallása, hanem a nedves felfogása miatt is izgatott, aki pedig ifjabb korában és férfikora delelőjén olyan részeges volt, hogy Virginijában — szükebb hazájában — "One quart Cannon"-nak nevezték.

A választások után, mikor megkezdődött az általános józanodás, holmi kis választási kaszák körüli visszaélések sülték ki. A nagyszáju főpap gamblerozott és abból a pénzből is a

REPUBLICÁNUS ERKÖLCÖK

Az ország pénzén akarják megvesztegetni a szavazókat

A republikánus párt csakugy, mint az ország egész polgársága rémülve látta az utolsó években, hogy a légióval nem bírnak, hogy a volt katonák egyre nagyobb hadisarcot vetnek ki az országra.

S mikor a Hoover kormány idejében a hadisarc az ezermillió dollárt elérte, a republikánus párt oszlopos tagjai voltak azok, akik a nagy sáp ellen a küzdelmet megkezdtek.

Reed pennsylvaniai szenátor nem egy tüzes beszédet tartott, hogy a légio által a volt katonák számára kiharcolt ezermilliót terhet az ország nem bírja és az a tábor volt a szószólója annak az ötletnek, hogy a volt katonák nyugdíj-graftjeit levágják.

Szósztére került egy pár dollárka, amit a fanatizált hívek adtak neki, hogy a katolikus jelölt megválasztását elgáncsolja.

Évek óta folyik a hecc, éveken át sikeresen blokkolta el a püspök és a methodista egyház nagy befolyása, hogy tárgyalásra kerüljenek a vádak és az utolsó esztendőben volt a legszállamasabb ez a törekvés.

Mert az utolsó években nem arról beszéltek, hogy sikkasztott-e vagy sem a nagyszáju izgatón, hanem arról, hogy elévült-e a bűn, joga van-e még a bíróságnak, hogy maga elé állítsa.

A püspök ur szálnalmas figura lett, mikor ilyen technikalitásokon akart kimenekülni a saját bűneinek a hálójából.

És csendes lett.

Nagyon csendes lett. Mint a gyáva emberek, akik egyszer váratlanul feleltre kényeszerülnek.

Mikor nem érzik maguk mögött azokat a tömegeket, amelyeket egy-egy pillanatra sikerült nekik az izgatással és uszítással megfertőzni.

Mikor egyedül kell felelniük azért, amit elkövettek.

Cannon püspökön beteljesedett az a régi megállapítás, hogy mindig a gyáva emberek az uszítók.

Mert aki nem gyáva, az maga szokott szembeszállni azokkal, akiket bántani akar, az nem próbálja az izgatás hatása alatt álló tömegeket küldeni maga előtt, hogy az ő háboruját harcolják.

És érdekes, hogy az uszítás hatása alól mindig kijózanodnak azok, akik egy pillanatra bedűlnek.

Négy-öt év előtt nagy ember volt a püspök ur és a felizgatott emberek nagy tömege küldte a dollárkákat, hogy a Ku Klux Klan washingtoni nagy hetilapját kiadhassák.

Most megelégedéssel vette tudomásul az ország sajtója, hogy Cannon püspök végre a bíróság elé áll, hogy technikalitások által nem tud kibujni a vád alól s hogy legalább részben felelnie kell azokért a bűnökért, amivel vádolják.

Sajnos az uszításért, a lelkek kutyamérgezéséért nem lehet felelősségre vonni a világi bíróságnak.

Mert az ellen nincsen törvény ebben az országban.

De az egyhangú elégedettség szörnyű ítéletet tartalmaz.

A nemzet ítéletét, akik közt a püspök ur hajdani hívei és követői is köztük vannak.

Mert az az uszítók végzete, hogy elsősorban és a legnagyobb undorral azok szoktak tőlük elfordulni, akik bedűlnek az izgatásnak. És akik megaláztatást éreznek, mikor a hatás alól szabadulnak. Akiknek érezniük kell, hogy hamis próféta uszította őket embertársaik torkára.

Különösen áll ez a legaljasabb uszításra, a felekezeti uszításra, mely akkor a legaljasabb, akkor a legbecstelenebb, akkor a legmegvetendőbb, amikor magát kereszténynek nevező pap uszítja az egyik felekezet híveit a másira.

Nem sokalta senki, ma sem sokalja senki azt, amit a háboruban megsérült volt katonák kapnak, azt sem sokálnak, ha még többet kapnának, de igenis minden józan ember megunta, hogy akik a háboruban nem voltak, akik a háború után öt-hat-tíz évvel lettek betegek, azok katonai címen kapjanak nyugdíjat az országtól.

A népszerűtlen Hoover kormány nem mert hozzányulni ehhez a kérdéshez s Rooseveltnek kellett jönni, hogy a hadisarcot háromszázötven millió dollárral levágja.

Roosevelt ezzel kezdte a hivatali működését és az egész ország tapsolt, mikor a légio hétfeji sarkányát legyőzte.

S most mit lát a polgárság?

A republikánus párt egyszerre csak felfedezte, hogy szerelmes a hősköbe, hogy még többet akar nekik adni az adófizetők bőrére és ugyanaz a Reed tartotta a szenátusban az első beszédet mellettük, aki tavaly még olyan erőlyesen követelte, hogy ezt a terhet csökkentsük.

A republikánus párt tudja, érzi, hogy hamarosan nem bízzák rá ebben az országban a kormányzást, ha a polgárság zöme a józan esztét megtartja.

Hogy még egyszer nem fogják a Mellonok, a Millsek a Reedeke, az olajosok kezébe adni ezt a szerencsétlen országot, hogy még egyszer nem fogják a nagytőkét a trónusra ültetni.

És mert abban nem reménykedhetnek, hogy a polgárság nagyobb része hirtelen megőrül, hozzálátnak hát, hogy más eszközökkel vegyék megint a karmaikba az uralmat.

Megvesztegetik, vagy megakárják vesztegetni a szavazókat, a szavazók millióit, természetesen a kincstár, az adófizetők pénzéből.

Felemelt nyugdíjat követelnek vagyis ígérnek a volt katonáknak, hogy a légio támogatását és szavazatát megkapják.

Kár lenne tagadni, hogy a légio nagy politikai hatalom az országban.

Ha itt a tagjainak, négy millió volt katonának graftet, megvesztegetést ígérnek, akkor nemcsak a négy millió szavazatot várhatják, hanem azokét is, akik közvetve, vagy közvetlenül előnyökhöz juthatnak.

A volt katonák feleségei, szülei, testvérei, unokánéjai, mind arra a pártra szavaznak, amely többet fog a volt katonáknak nyugdíj meg másfajta segély címén ígérni.

Ha ez nem a szavazatok vásárlása, ha ez nem megvesztegetési kísérlet, akkor mi angolul se, magyarul se értünk.

Hiszen vannak és lehetnek emberek, akiknek igaz meggyőződésük, hogy adjunk többet, adjunk mindent azoknak, akiket annak idején besoroztunk meghalni.

Azok az emberek talán tévednek, talán nem, de a meggyőződésüket tiszteltjük.

Mikor azonban a pennsylvaniai Reed szenátornak szakad meg a szíve a volt katonákért, sőt kéri, hogy utaljunk ki nekik több pénzt a kincstárból, ugyanaz a Reed szenátor, aki tavaly annyira ellenzte az ezermillió hadisarcot, akkor nem lehet meggyőződéséről beszélni.

Akkor egyszerű és piszkos megvesztegetési kísérletről van szó, amivel a republikánus párt — a más zsebére, az adófizetők zsebére — szavazatokat akar venni magának.

És mert ez az ujság igyekszik mindig tárgyilagos maradni, meg kell jegyeznünk azt is, hogy ezekben a wholesale vesztegetésekben gyakran a másik párt is bűnös, hogy a gyalázatos eszközök mind a két párt alkalmazza és használja.

HA
ÖNNEK

**Levélpapírra, Borítékra,
Névjegyre, Üzleti Nyom-
tatványra**

**HA EGYLETÉNEK
Alapszabály könyvekre,
Meghívóra, Belépti je-
gyekre, Plakátokra vagy
Nyugta-könyvekre van
szüksége forduljon hoz-
zánk bizalommal**

**Ujságot, Könyvet, Nyom-
tatványt soha ne rendel-
jen, amíg tőlünk nem kér
áránlatot.**

**OLCSÓN, IZLÉSESEN
GYORSAN, PONTOSAN
készít és szállít min-
denféle
NYOMTATVÁNYT
az ország bármely részébe**

LAPUNK NYOMDÁJA

A gyereket a nevén nevezték

Akik Rooseveltnek a kongresszushoz tartott üzenetét hallgatták vagy olvasták, azok ámulva látták, hogy az ország nép-szerű elnöke az újításokkal még nincsen készen.

Megtette t. i. azt, amit előtte elnökök nem tettek. Őszintén és egyenesen beszélt olyan dolgokról, amikről beszéltek ideig is őszintén — az uccasarki szónokok, de nem a politikusok és elnökök.

Az elnöki jelentés során az ország feje beszámolt a nemzet helyzetéről, ahogy azt megkívánja tőle a szokás és a törvény és a jövő problémáiról is mondott egy pár szót.

Látni lehetett azonban, hogy a jövőt illető megjegyzéseit külön üzenetekben fogja átküldeni a kongresszushoz, amint az egyes javaslatokat tárgyalatni kívánja.

Csak egy esetben, csak egy dolognál tett kivételt.

Mikor a társadalom ellenségeiről beszélt, akiket meg kell azonban fékezni.

Mikor azokat pécézte ki, akik alá-ássák a nemzet boldogulását, akik hábaszurják a depressio nyomorúságával küzdő nemzetet, akik nem reformokra, de — hogy az orosz kifejezést használjuk — likvidálásra szorulnak. A gangszterekről beszélt az elnök.

Azokról a gangszterekről, akik az alvilágba tartoznak és azokról, sőt elsősorban azokról, akik a "felső négyszázak" közt mo-

zognak.

Elsősorban említette meg azokat az alávaló hitvány embereket, akik a törvény betűit beartják, de akik a törvény szellemét megszegték és az adózás alól kibújtak.

A Morganokról, a Mitchelek-ről, a Kahnokról beszélt az elnök és nem értette senki félre, hogy kit panaszol be az országnak.

Célzott azután a Wigginekre, azokra a super-crookokra, azokra a crooked-crookokra, akik nem csak az adófizetés alól szöktak kibujni, hanem akik a közönség által rájuk bízott pénzt is hűtlennül kezelték.

És mindjárt egy füst alatt, egy mondatban említette azokat a gonosztevőket is, akik nem adócsalással, hanem gépfegyverekkel lövik keresztül a törvény betűit.

De semmi különbséget nem csinált közöttük.

Ahogy nincs is köztük semmi különbség.

És ha van különbség, akkor a Capone-ok tisztességebb embereket a Morganoknál, mert azok — ha gyilkosok is — legalább straight-crookok. Chance-t vesznek, mikor szembeszállnak minden törvénnyel. És nemcsak a többi gangszter golyójának, de a villanyösszéknek is kiteszik magukat.

A Morganok, a Kahnok, a Wigginek azonban megbujnak a drága ügyvédek mögött, a kö-

zönségnek rájuk bízott pénz mögött, amely irtózatosságot, ad a kezükbe és teljes biztonságban, minden rizikó nélkül szállnak szembe a törvénnyel.

Régebben ebben a lapban azt írtuk az egyik heti szemleiben, hogy a "többi gonosztevők, akik a bankokba ülnek..." és ezért két szemrehányó levelet kaptunk két olvasontól, hogy összetévesztjük a fogalmakat.

A két levélíró becses figyelmébe ajánljuk az elnököt, aki nem téveszti össze a fogalmakat, aminthogy nem tettük azt mi sem meg és aki mégis együvé soroz minden gangsztert az országban.

És aki arra kéri a kongresszust, hogy a társadalom mindkét ellenséges csoportját fékezzék meg, mert egyformán ártanak a nemzetnek.

Nagyon érdekes lenne megtudni, hogy mit értett Morgan, Wigginek, Kahn, Mitchel, meg a többi multimilliomos crook, mikor az elnök beszédét hallgatták? Hogy pirultak-e, hogy egyáltalán tudnak-e még pirulni?

Mert szónokoltak ugyan eddig is ellenük az ucca sarkokon, sőt néha a kongresszusban is esett szó felőlük.

De soha nem történt még meg, hogy felelős ember s különösen az ország feje közönséges gonosztevőknek nevezze őket, hogy a gangszterekkel állítsa őket egy sorba.

Roosevelt már sok új szokást honosított meg a fehér házból és az elnöki méltóságban és ezer tanujelét adta, hogy bátor elnöke az országnak.

De az volt a legnagyobb újjí-tása, mikor nemcsak a nemzet, de az egész világ színe előtt ezeket a gangsztereket a nevükön nevezte, mikor átadta őket a nyilvános megvetésnek, amire régen rászolgáltak.

Sokat nem mondott Roosevelt, hogy mi a programja a jövőre.

De ez az egy megjegyzés elég volt hozzá, hogy megnyugtassa az országot.

Az elődei ugyanis udvarolni jártak a Wall Streethez és hétértékes gőrnnyedve vették tudomásul, hogy mit parancsolnak a Morganok, meg a többi ragadozó a kormánynak. Meg kellett tenniük, hiszen például Hardingot is a Morgan ház egyik tagjának a hotel-szobájában jelölték.

Roosevelt nemcsak abbahagyta ezt az udvarlást, de egyenesen kimondta, hogy kártékony férgeknek, megfékezésre váró haramiaknak tekinti ezt a társaságot, amelyet egy sorba állított minden uccai gangszterrel.

Ez maga bizonyosság rá, hogy az elnök továbbra is márciusban megkezdett uton halad előre s hogy a polgárság nyugodtan bízhatja magát a vezérre.

Lehetséges, hogy erre az egyes beszédre a tözsdén esnek majd a papírok, ez azonban nem fontos. Mert nem az a fő, hogy mennyiért adják a tözsdén egy-egy vállalat papírját, hanem az, hogy mennyit dolgoznak a vállalat gyárában.

És a gyárak a bankárok uralma alól lassan kicsúsznak, mert a kormány hajlandó nekik pénzt adni, ha esetleg megtagadják azt a bankárok.

Ostobaság és fejetlenség

A CWA (szövetségi segély-munka) költségei túlságosan nagyok és egy-egy munka elvégzése négyszer annyiba kerül, mint ha azt üzleti vállalkozásban csinálnák.

Hogy ez a munka költséges, az senkit nem lep meg, ha látta a segélymunkákon dolgozó emberek csoportját.

Egy-egy helyre háromszor annyi ember van kirendelve, mint amennyi szükséges és mert a gépeket kivették a használatból, természetes, hogy egy-egy ember kézzel munkájának sokkal kisebb az eredménye.

Mégis meglepte az országot, mikor megtudták, hogy négyszeres árat kell minden elvégzett

A bosszu nem ismeretes ebben az országban.

A mult bűneit nem kívánja megbosszulni a polgárság, hiszen akkor már márciusban a lámpavasat vette volna a kezébe.

De jóleső örömmel vette tudomásul mindenki, hogy a ragadozó duvadakat megfékezik a jövőben s hogy a nemzet kormánya az uralmat kivette a kezükből.

Egy hálás nemzet minden igyekezete ott lesz Roosevelt mellett, hogy sikerüljön a szándék s hogy a nemzet halálos ellenségeit oda lökje, ahova való, ha arra egyszer adnak alkalmat. A börtönbe. Ahova a náluk kisebb capone-okat is betették.

munkáért fizetünk és előbb-utóbb eljön a józanodás, mikor minden a kincstárból kiadott dollárunkért megfelelő mennyiségű munkát fogunk megkívánni.

A túlságosan nagy költséget ostobaság és fejetlenség okozta.

Az ostobaságot a kormány részéről követték el, a fejetlenséget természetes következménye lett az ostobaságnak.

Ostobaság volt az országot azal meglepni, hogy két hét alatt négy millió embernek kell dolgozni, ahelyett, hogy két-három-hat havi időt adtak volna a készületre.

A welfare terhe alatt roskadozó városok természetesen két kézzel kaptak a szövetségi segítséget, így kevesebb minél nagyobb számú közmunkáról hírtelen, tervek nélkül gondoskodni, mert minden város minél több embert akart rátenni a szövetségi pay-roll-jára.

Hogy a közmunkások számát fokozzák, minden gépet kivettek az üzemből s még szerencsére, hogy a szükséges anyagot nem gyalog vagy furikán szállítják a város egyik részéből a másikba.

Természetes, hogy ennek semmi értelme.

Am alkalmaznak ne négy, de nyolc millió embert, ha vannak dolgozni kívánó emberek munka nélkül s fizessék meg nekik a tisztességes napszámot, de gondoskodjanak róla, hogy munkájuk termelő munka legyen, hogy az ország a kiírt összeg ellenértékét megkapja.

És ne vegyék ki a gépeket az üemből, ne korlátozzák mesterségesen a munka és az elköltött összeg eredményét, mert van mit építeni és kellene sok mindent építeni még az országban.

Különösen, ha arról van szó, hogy nem a kiadás tart vissza bennünket s minden áron munkát akarunk adni a munkátlan embereknek.

Lehet még elég szépen országszerte utakat csinálni, szükség lenne parkokra, szórakozó helyekre minden városban, ha esetleg úgy éreznék, hogy kórház van már elegendő.

Termeket, hall-okat kellene mindenütt csinálni, hogy az emberek ne szoruljanak gyűléseikkel az uccasarkokra és ha más közölcseket szolgáló épületben semmi hiány nem lenne, — amit mi nem tudunk elképzelni, — akkor lebonthatnák a városi "slum" negyedek ócska, egészségtelen házait és kicserélhetnék azokat jobb, modernabb házakkal.

Ha minden munka után futkározó embert dolgoztatnának és ha minden gép 24 órát dolgozna naponta, akkor is végnélkül építhetnének a társadalom, az emberiség javára. Akkor sem kellene egy szép napon azért megállni, mert nem tudnának semmit ki-gondolni, amit használnunk lehetne.

Természetes, hogy tervek-re lenne szükségünk, amelyeknek elkészítésére idő kell. Hónapok, talán évek szükségesek hozzá, hogy egy-egy metropolis ilyen természetű terveit, azok részleteit elkészítsék és két hét alatt nem is lehet munkába állítani négymillió embert, ha ilyen tervek nincsenek.

Az elnök "brain-trust"-jának tudnia kellett volna már a tavasszal, hogy a munkátlanokról gondoskodni kell valamilyen formában és időt adhattak volna a városoknak, hogy gondoskodjanak megfelelő tervekről.

Nem ezt tették, hanem politikai manővert csináltak részben a dologból és akkorra tartogatták a meglepetést, mikor szembe találták magukat a kongresszussal.

És a hibát, a mulasztást tovább folytatják.

A kormány költségvetéséből ezt a tételt törölték, illetőleg csupán júniusig vették számba.

Ahban biznak, hogy azután az igazán közmunkák fognak rendes alkalmazást adni mindazoknak, akik ma "mesterséges" munkákon dolgoznak.

Majdnem bizonyos, hogy a számítás nem fog bevalni. Hiszen ha mind a négy millió ember tényleg munkát kapna, még mindig gondoskodni kellene más-sik olyan négy-öt millió ember-ről, akik ma sem dolgoznak, akik welfare kenyérre vagy koplalásra vannak utalva.

Számítani kell hát rá, hogy ez a munka nem fog egyhamar ab-bamaradni, sőt nagyobb ará-nyokban kellene azt folytatni és meg kellene értetni az államokkal, megvékel és városokkal, hogy alaposan kidolgozott ter-vekre van szükség, nehogy a jövőben is kapkodva csapják az embereket egymás hegyére-há-tára.

Még ha bekövetkeznék az a szerencsés helyzet, hogy csak-ugyan nem lenne a nyár után szükség ilyen munkára, akkor is okosabb, helyesebb lenne, ha arra mindenképpen készülnének.

Ha állandóan lennének ilyen tervek készületben.

Alaposan kidolgozva, minden gépet használatba, illetve szá-mításba véve, hogy minél többet kapjon a nemzet a pénzért és a munkáért.

Sok hibát kell a kormány ro-vására írunk, amit a hirtelen-szükséggel és a sietséggel lehet és kell mentetgetni.

Ilyenek a gyapot alászántása, az állattállomány mesterséges csökkentése és a munkások egy-más hátra való zsufozása, a gépek használatból való kivonása.

Ezeket a hibákat — a hirtelen-szükségre való tekintettel — a nemzet megérti és megbocsátja, de nem tartjuk szükséges-nek, hogy a hibákat tovább is folytassák.

Igen, tessék minél több ember-nek munkát adni.

Igen, tessék minél tisztessé-gesebb napszámot fizetni.

De tegyék lehetővé a munká-ba állított embereknek, hogy mi-nél több közkinccet termeljenek, hogy minél eredményesebben tudjanak dolgozni.

A "brain trust" első sulyos, nagy hibáját most követte el, mikor a költségvetés kapcsán ennek a munkának a beszüntet-tét emlegette, ahelyett, hogy megfelelő tervek kidolgozására kérte volna mindazokat a politi-kai egységeket, (államok, me-gyék, városok) amelyek alkal-mazhatnak embereket közmun-kára.

Lucky Strike a teljesen töltött cigaretta — laza végek nélkül

Mindig a legfinomabb dohányokat és csak a közép leveleket vásárolják a Lucky Strike cigaretta számára. Mi nem vesszük a felső leveleket — mert ezek nincsenek kellőképpen kifejlődve. És az alsó leveleket sem — mert ezek selejtes minőségűek. A közép levelek — amikért a farmereknek magas árakat

fizetünk — a legenyhébb levelek. És csak közép leveleket használunk a Lucky készítéséhez — amely oly gömbölyű, olyan tömör — nincsenek laza végei. Ezért szelel minden Lucky könnyen, egy egyenletesen — és mindig enyhe és sima. Azután, "It's toasted" is — a torok védelme miatt — a jobb íz miatt.

A Lucky Strike bemutatja a Metropolitan Opera Társulatot

Sombaton 1 óra 55 perckor délután, Eastern Standard Time, a NBC vörös és kék hálózata, a LUCKY STRIKE a Metropolitan Opera Társulatot fogja továbbítani a radion az "Aida" című teljes operában.

NEM a felső leveleket — ezek nincsenek kellőképpen kifejlődve

A Termés Legjava

NEM az alsó leveleket — ezek selejtes minőségűek

Mindig a legfinomabb dohány

és csupán a közép levelek

Copyright, 1934, The American Tobacco Company.

MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

MORGANTOWN, W. VA.
R. F. D. No. 4. 16. Harding Street

Lelkész: BORSOS ISTVÁN

537 Richwood Ave Telefon 1238-R

ISTENI TISZTELET minden vasárnap délelőtt 11 órakor.
Előtte 10 órakor vasárnapi iskola.

C. E. (JUNIOR) minden hó első és harmadik vasárnapján
délután 3 órakor a lelkészlakon.

C. E. (SENIOR CLASS) minden hó második és negyedik
vasárnap délután 3 órakor.

REFORMÁTUS NŐK EGYLETE gyűlése minden hó első
vasárnap délután 4 órakor a lelkész lakáson.

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
TELEPHONE: VINEWOOD 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c. Single Copy 6c.

Megjelenik minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Michigan
Under the Act of March 3, 1879.

BEDÜLT A GENERÁLIS? VAGY ERŐSEBB A TŐKE A KORMÁNYNÁL

Johnson generális megdöbben-
tette a múlt héten nemcsak a
munkásságot, hanem mindazo-
kat, akik igazán új életet vár-
nak itt az új deal-től.

Az autógyáraknak megenged-
te, hogy a code-ban előírt har-
mincöt órás munkahét helyett
negyven órát dolgoztassanak a
következő hónapokban és olyan
buta magyarázatát adta ennek a
gonosz és buta eljárásnak, hogy
az ember azt sem tudja, bosz-
szankodjon-e vagy nevéssen.

A generális ur szerint az autó-
gyárak igen el vannak és még
jobban el lesznek foglalva és
ha több munkást kellene fel-
venniük, jövő-menő emberek ér-
keznének a detroiti körzetbe.
Mert az autóbárók és a generális
ur szerint ma nincs elég autó-
munkás a városban.

Mindenki tudja, a gyárosok a
legjobban tudják, a generális ur-
nak tudnia kellene, a verebek a
fákon is csiprik, hogy ez a
világ legostobább és legszemte-
lenebb hazugsága.

Detroit és Detroit körzete tele
van volt autómunkásokkal s egy
harmada sem dolgozik annak a
hadsergnek, amelyet ide gyűj-
töttek jobb időkben az autógyá-
rak.

Azokban a jobb időkben, mi-
kor még egy ember csak egy
gépnél volt a rabszolga, mikor
nem követelték meg egy agyon-
hajszolt munkástól, hogy egy-
szerre három felé szakadjon, há-
rom gépen dolgozzon.

A gyárak a régi embereiket
nem akarják visszavenni külön-
böző okokból.

Elsősorban azért, mert gazda-
ságosabb nekik hosszabb munka-
időt kisebb létszámmal dolgoz-
tatni, mint rövidebb munkaidőt
nagyobb létszámú emberrel.

Másodszor azért, mert a kö-
zépkorban levő emberek tízeze-
reit a munkából egyszer már
kiszorították és nem akarják
azokat megégszer rátenni a
pay-roll-ra.

Részen azért, mert nem ké-
pesek bírni azt a gyalázatos ira-
mot, amit az utolsó évben rá-
kényszerítettek a munkásra és
amely emberronsort csinál egy-
két év alatt a fiatal és erős em-
berből, részben, mert a külön-
böző munkásbiztosítás olcsóbb
akkor, ha nincs középkorú vagy
idősebb munkásuk.

Ha Johnson a NRA szellemét
követné, ha nem csinálnának
maszlagot ebből a nagyszerű
törvényből, akkor nem felelme-
li, de vágni kellene a munkahetet
és ennek megfelelően emelni a
napszámot.

Ma minden épeszű ember azt
látja, hogy a jelenlegi, a NRA-
ban megszabott munkahét mel-
lett sem tud tíz-tizenkét millió

ember dolgozni, mi történik hát
akkor, ha engednek a gyáro-
sok nyomásának és a többi ipar-
ágakban is követik ezt az aljas
példát, amit nem lett volna
szabad megengedni a kormány-
nak?

Nem tudjuk, hogy mit szól-
nak a munkások és a munkás-
szervezetek a dologhoz, hogy né-
hány fogják-e a liberális kon-
gresszmenek ezt a tébolyt eltűn-
ni, de bizonyos, hogy Johnson
hábaszúrta a NRA-t ezzel az
engedéllyel.

És nemcsak ez a jel mutatja,
hogy a kormány csak bolondit-
ja a munkást az egész NRA-val.

Különösen pedig, hogy a kor-
mány az autógyárakhoz még
kesztyűs kézzel sem mer hozzá-
nyulni.

A Ford féle Edgewater gyár-
ban tizenkét hétig sztrájkoltak.
A detroiti aranymarha nem
állt velük szóba, napiparancsban
tudatta a munkásaival, hogy mi
a "szabály" a gyárában, ennyi
volt az a "collective szerződés",
amit Fordnak a NRA hetedik pa-
ragrafusa elrendelt.

És míg a nagyszájú generális
bojkottot hirdetett Ford ellen,
addig a szegény sztrájkoló mun-
kások igazságot sehol nem ta-
láltak s ma megverve, letörve
kérik vissza a munkát Fordék-
tól.

Hónapokon át Ponciustól Pi-
latushoz küldötték őket, Wag-
ner szenátor, Johnson, a kisebb
NRA nagyságok eget-földet ígér-
tek, de Fordhoz hozzányulni nem
mertek.

Hát elég volt a bolondításból,
most már eredményt akarnak itt
látni a munkások.

Nem azt akarják, hogy az
elnöktől lefelé biztassák és bo-
londítsák őket, hanem azt, hogy
játsszanak nyílt kártyákkal.

Ha nincs új deal, ha nincs új
rend ebben az országban, akkor
azt tudni akarják az éhes embe-
rek, akik akkor másfajta ta-
nácsra fognak majd hallgatni.

Ha pedig van új deal, ha a
NRA nem maszlag, akkor ne
csinálnak ilyen botrányos ki-
vételeket, akkor elsősorban a
nagykutyák után menjenek,
majd a kiskutyák maguktól is
ugatnak.

Idáig türelmes volt minden-
ki, de a milliószor becsapott
munkásság kezd veszíteni a tü-
relmét.

És az edgewateri eset, meg a
weirtoni eset, meg az autógyá-
raknak a munkásság börtén adott
kedvezmény nem járul semmivel
hozzá, hogy fokozza a türelmet.

Természetesen vissza kell tér-
nünk arra a témára, amit száz-
szor, ezerszer írtunk ebben az
újságban.

Amint unos-untalan hangoztat-

EGY HÉT ALATT MEGSZAVAZTA

a congressus alsóháza az el-
nök devalválási javaslatát, amely
felett rendes viszonyok közt ta-
lán hónapokig tanácskoztak vol-
na és amely felett a senátusban
bizonyára hetekig fognak szóno-
kolni.

A múlt hét elején kért Roose-
velt felhatalmazást a congressus-
tól, hogy a dollár aranytartalmát
negyventől-ötven százalékka-
l le vágassa és a törvényhozás
azért nem tagadhatta meg az el-
nök kérését, mert hiszen erre a
felhatalmazást már a nyár ele-
jén megadta.

Most azonban egyebet is kért
az elnök az országháztól és a
másik kérése elől sem lehet ki-
térni.

Béke időben a Federal Reserve
Bank adta ki a bankjegyeket, a
melyeknek az aranyfőződését ott
tartották a Federal Reserve Sys-
tem new yorki pincéjében. Ez az
aranyfőződést négyezer millió
dollárt tülhaladó nemzetvagyon
volt, ami a dollár újra értékelése
(devalválása) által háromezer
millió dollárral többet ér ezen-
tul.

Az elnök azt kérte, hogy ezt az
aranyat a kormány a nemzet szá-
nára szintén elvehesse, ahogy azt
magánosoktól és magánbankok-
tól régen elvette.

Minthogy a Federal Reserve
Bank nem kormányintézmény,

hanem a systemhez tartozó ban-
kok tulajdona, a legkonzervati-
vebb tőkés-osztály morogva fo-
gaadta az elnök elhatározását.
Szerették volna a háromezer mil-
liós profitot megtartani maguk-
nak. Természetes, hogy a con-
gressus eleget tesz a kormány
kérésének és a Federal Reserve
Board arany-készletét a kormány
veszi a birtokába.

MINTHOGY AZ IDÁIG

négyezer millió dollárt érő
arany ezután — a dollár kisebb
aranytartalma mellett — közel
hétézer millió dollárt fog érni,
háromezer millió dollár tiszta
haszna lesz a kormánynak.

Ebből kétezer millió dollárt
titkos alapra kért az elnök az or-
szágtól, hogy annak segítségével
a dollár árat a nemzetközi forga-
lomban kormányozzák.

Az angol kormánynak szintén
egy ilyen összeg áll rendelkezé-
sére, aminek a segítségével az
angol font árat jól felhajtja, hol-
alászállítja.

Ha például Anglia emelni
akarja a dollár értékét, akkor
egyszerűen elkezd a titkos ala-
pon levő pénzzel nagymennyisé-
gű dollárt vásárolni, ami termé-
szetesen pénzünk árát emeli.

Ha az angol font árat akarja
emelni, akkor egyszerűen vásá-
rolni kezdi a nemzetközi pénz-

tunk s amit már nekünk sincs
kedvünk leírni.

Hogy szervezkedni kell a mun-
kásoknak.

Mert ha az elnök a fehér
háza egyszerre táviratot kapna
minden detroiti autógyári mun-
kástól, akik kiszorultak a gyá-
rakból, akik vagy a szövetségi
segélymunkán, vagy a welfare
kenyerén tengődnek, akkor egy-
szerre meg lenne cáfolva ez az
ocsmány hazugság.

Akkor egyszerre kitűnne, hogy
akár husz órára vághatnak egy-
egy autómunkás munkáját heten-
ként, még mindig elég ember
lenne Detroit körzetében s nem
kellene új munkást csalogatni
vagy importálni a vidékre.

Nagyon érdekes a hivatásos
labor-férek helyzete és szere-
pe is ebben az egész dologban.

A szervező gentlemenek ott
ólálkodnak a szövetségi segély-
munkák vidékén és az éhbéren
dolgozó, letört, lerongyolt em-
bereket akarják a szervezetbe
vinni, hogy az évek óta először

piacon az angol fontot.

Ezzel a manipulációval Anglia
voltaképpen évek óta állandóan
megszabta a dollár nemzetközi
értékét, vagyis amíg Rooseveltt
pénzt az aranyvalutáról le nem
vette, addig a pénzünk értékét
Angliában szabályozták.

Természetesen Anglia mindig
megtett mindent, hogy idegen
államok számára a dollár drága
legyen, az angol font olcsó le-
gyen, mert így előnyösebb volt
Angliában vásárolni.

AZ ELNÖK AZT KÉRI, HOGY

a titkos alap kezelését bizzák
rá a pénzügyminiszterre és a se-
nátusban valószínűleg ezt fogják
a leghevesebben ellenezni.

Ilyen nagy hatalom csak ki-
vételes időkben adható egy em-
ber kezébe és ha azt most mégis
megteszik, — aminthogy meg-
fozják tenni — akkor az csak
ideiglenes jellegű lesz.

Valószínűleg az lesz a pénz-
ügyi műveletek vége, hogy egy
erős kincstári bankot fognak fel-
állítani, amelynek a vezetése nem
lesz politikusok (a kormány) ke-
zében és az fogja a nemzet pénz-
ügyi politikáját irányítani, ahogy
azt az európai államokban meg-
tették.

Egyébként Rooseveltt pénzügyi
tervei megnyugtatták az orszá-
got és azon kifogásolni valót ke-
vesen és keveset találnak.

Végre megnyugtatta ugyanis
a nagytőkét, hogy nem főződés
nélküli papírpénzt akar kiadni,
vagyis nem lesz olyan infláció,
mint amilyent a háború után az
európai államokban átéltek.

Ugyanakkor azonban meg-
nyugtatta az infláció híveit is,
hogy a dollár aranytartalmának
a leszállításával annak értékét
lassan lerombolja, a régi áratok
vissza állítja és az esedékes hi-
telműveletek a mérsékelt inflá-
ciót is felidézlik.

A KORMÁNY TÍZEZER MILLIÓ

dollár árt követnyit fog kibo-
csátani a közeli hónapokban, rész-
ben, hogy lejárt papírjait be-
váltsa, részben, hogy a kormány
kiadásait fődözze.

Ez a nagy pénzügyi művelet
maga is inflációt hoz létre, mert
alaposan felemeli a pénzforgal-
mat és áremelkedést fog felidéz-
ni.

Az áremelkedés természetesen
azt jelenti, hogy a meghatáro-
zott fizetésért dolgozó emberek
és általában a munkások eleinte
újabb küzdelmeknek néznek
előbe, de egy néhány hónap alatt
az emelkedő árak emelkedett
munkabéreket fognak hozni.

Ezzel szemben az adósok osz-
tálya, a farmerek, a háztulajdo-
nosok, az eladósodott megyék,
városok és államok végre tarto-

lított kis pedából tagságdíjakat
raboljanak le a munkásbárók
számára.

De nem jutott egyetlen A.
F. L. racketeernak sem idáig
eszébe, hogy talán a munkátla-
nokat kellene szervezni, talán az
autóipar szerencsétlenjeit lehet-
ne egy tömegbe csoportosítani,
akik így élő cáfolatot képezné-
nek a generális ur hazugságára,
amit az autóbárók adtak a szá-
jába.

Máskülönben, akármennyire
sajnáljuk, nem hisszük, hogy a
generális bedűl ennek a buta
hazugságnak s az a vélemény-
ünk, hogy tudva állít valót-
lant.

Hogy a töke újra erősebb a
kormánynál, hogy újra a Wall
Street kezdi a kormánynak a
rendeleteket kiadni.

És ha ez így van, akkor minél
előbb leszünk azzal tisztában,
annál előbb fogják a munkások
a saját sorsuk intézését a saját
kezükbe venni, annál előbb kö-
vetelnek végleges és igazi le-
számolást az uralkodó osztállyal.

zásaik terhet újra el bírják vi-
selni, mert nem fognak sokkal
drágább dollárral tartozni, mint
amelyet annak idején kölcsön
kaptak.

Az áremelkedés fokozatos, de
lassu lesz, hirtelen megrázkód-
tatástól tehát nem kell félni.

De ismételtlen mindenkinek a
figyelmébe ajánlom, hogy jelen-
leg érdemes és észszerű befekte-
téseket eszközölni és vásárolni,
mert az értékek és az árak olyan
arányban fognak emelkedni, ami-
lyen arányban a dollár értékét
rombolják.

FÖLDET. HÁZAT. BUTORT. RUHÁT.

értékpapírt, egyszóval mindent
érdemes vásárolni és ki veszély
nélkül teheti, annak hitelbe is
érdemes venni, mert tartozását
egyre kevesebbet erő dollárral
fogja megfizetni.

Több levelet kaptam a múlt
héten, amelyek ötven-hatvan
centes dollárról kérdezősködtek,
meg kell tehát ebben a rovat-
ban jegyeznem, hogy a dollár
mindig dollár lesz ebben az or-
szágban és abban mindig száz
cent lesz.

Egyszerűen arról van szó,
hogy a dollár aranytartalmát
negyven-ötven százalékkal le-
vágják, de ezt a közönség csak
annyiban éri meg, hogy az árak
elkezdenek ismét lassan emelked-
ni. Aki száz dollárral tartozik,
az azért száz dollárt fog fizetni
és akinek száz dollárja van a
bankban, az onnan azonnal is
száz dollárt fog visszakapni.

A változat erősen megérezzük
majd nemzetközi viszonylatban,
mert az aranyvalután levő euró-
pai pénzekből azután csak fele
annyit kapunk a dollárért. Va-
lószerű azonban, hogy az európai
államok követik a példánkat,
pénzeik, a márka, a pengő, stb.
aranytartalmát szintén levágják
és a régi állapotok fognak helyre
állni.

NAGYON ÜDVÖS INTÉZKEDÉSSSEL

lepte meg az elnök Washing-
tont a múlt héten és remélhető,
hogy a congressus ezen a téren
tovább megy.

Vannak és mindig voltak poli-
tikusok, akik az uralmon levő
pártnak befolyásait felhasznál-
ták és ügyvédi irodákat nyitot-
tak a fővárosban, ahol nem a
tudományt, nem szolgáltatást, ha-
nem — befolyást árultak.

Rooseveltt megkövetelte, hogy
akik ilyen irodát nyitottak a fő-
városban, azok mondjanak le a
demokrata pártnak viselt tiszt-
ségeikről. Egy pár érdekes le-
mondás már volt is a múlt hé-
ten.

Norris szenátor javaslatot fog
benyújtani, amely minden sená-
tornak és congresssmennek meg-
tiltja, hogy kibukása esetén bi-
zonyos időn belül hasonló prak-
szist kezdjen Washingtonban.
Mert a bukott honatyák is ilyen
módon szokták régi befolyásaikat
pénzzé tenni.

Idáig rendesen az ellenzék
hivatása volt, hogy az uralkodó
pártna becsuszott graftereket kri-
tízálja s most történik meg első
izben, hogy az uralkodó párt fe-
je, az elnök kel ki ez ellen a
piszkos szokás ellen.

NAGYON SZOMORU HIRREL

lepték meg a nincstelenekeket a
múlt héten, mikor elrendelték
Washingtonból, hogy a szövet-
ségi szükségmunkások számát
egy millióval apasszák.

Igaz ugyan, hogy a kormány
eredetileg a szükségmunkát csak
február 15-ig tervezte, de min-
denki azt hitte, hogy a congress-
sus elegendő pénzt szavaz meg,
hogy a munka tovább folyha-
son.

Ez meg is fog történni, de
ugy látszik, hogy a kormány a

közterheket csökkenteni akarja,
vagy a rendelet kiadásával akar-
ja a congressus gyors munkára
ösztönözni.

Mindenképpen újabb fejtelensé-
get árul el, hogy AZONNALI
hatállyal rendelték el a munká-
sok csökkentését, mert legalább
két heti időt adhattak volna,
hogy a létszám-apasztást terv-
szerűen végezzék.

Bizonyos, hogy vannak a szük-
ségmunkán olyanok, akik na-
gyobb szükségben vannak, mint
mások, meg kellene tehát min-
den egyes ember sorsát vizsgá-
lni, mielőtt a munkások egy ré-
sét meneszti, de erre nem ad-
tak időt Washingtonban.

Amilyen fejtelenséggel rendel-
ték el decemberben, hogy négy
millió embert azonnal fel kell
venni a munkára, olyan súlyos
hiba volt ez az újabb rendelet,
a mely szintén huszonnégy óra
alatt akarja a munkások egy ne-
gyedrészét kirotálni.

EZZEL SZEMBEN MEG

lehet érteni a kormánynak azt
az intézkedését, amely a szerszá-
mok további vásárlását betiltotta,
mert köztudomású, hogy azon a
téren irtózatosan graftertek.

A graft különben általános
most már az egész CWA-ben és
egyes államokban és városokban
olyan botrányok lesznek a dolog-
ból, amilyeneket a Harding éra
óta nem láttunk.

Igaz, hogy a kormány a leg-
nagyobb eréllyel rendeli el a
vizsgálatot, ahol nagyarányú
visszaélések jönnek a nyomá-
ra, de ez a megtörtént hibát
helyrehozni nem fogja.

Kisült, hogy helyi politikusok
nem a szükség, hanem a politikai
érdeknek megfelelően raktak
embereket a pay-rollra és a
munkások nem tudnak ez ellen
panaszkodni, mert nincsenek
szervezve.

Ugyanakkor meg kell állapi-
tanunk, hogy maguk a munká-

sok sem tiszta kezekkel kerültek
ki a CWA-ból, mert — mint azt
a multkor megírtam — a szer-
vezetek is sápot szedtek a mun-
kásoktól, akiket ipari munkára
rendelt be a CWA.

Remélhető, hogy a congressus
sürgősen megszavazza a szük-
séges összeget, hogy legalább
három millió ember állandóan
munkában maradjon s hogy Wa-
shingtonban ezentul nem 24 órás
intézkedéseket hoznak majd, a
mi lehetetlenné teszi a munka he-
lyes elosztását.

PERKINS MUNKA-MINISZTER

évi jelentését átadta az elnök-
elnöknek és a congressusnak és
mire e sorok napvilágot látnak,
valószínűleg javaslatai is lesznek
az országgházban.

A jelentésében a miniszter
megjegyzi, hogy a rövid mun-
kahetet állandósítani kell az or-
szágban s hogy a munkátlanság
esetére biztosítani kell a mun-
kást.

Javasolja továbbá, hogy az
előregedett munkásokról állami
nyugdíjakkal gondoskodjanak, a
mit szövetségi ellenőrzés alá
akar helyezni.

Törvényjavaslata valószínűleg
hasonló követelésekkel fog fel-
lépni, ami azt mutatja, hogy a
NRA intézkedéseit a kormány
állandósítani kívánja. A NRA
tudvalevőleg csak két évi idő-
tartamra ad felhatalmazást a
kormánynak, hogy minden vá-
lalat ügyébe beleszóljon és bele-
nyuljon, szükséges hát, hogy
közben állandó törvényekről
gondoskodjon a congressus.

A munkaminiszter javaslatai-
ról sokat fognak tárgyalni a con-
gressusban és azon kívül, mert
ezekben a kérdésekben a kor-
mány szabad kezét ad a congres-
sus többségnek.

(Folytatás az 5-ik oldalon.)

THE KANAWHA VALLEY BANK CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

EZ A HATALMAS PÉNZINTÉZET
66 ÉV ÓTA SZOLGALJA BECSÜ-
LETTTEL ÜGYFELEI ÉRDEKEIT

Érezze magát biztonságban s
helyezze el megtakarított pén-
zét az állam legerősebb bank-
jai egyikében. Külföldi osztálya
teljes felelősség mellett utal át
pénzt a világ bármely részébe.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA-
HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI
ÜGYEK SZAKSZERŰ ELINTÉZÉSE.

CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

A SZERELEM UTJA A GYOMRON VÉZET KERESZTÜL

De a vesé és hátfájós embernek nincsen sem étvágya
sem szerelme. Az

UROSOL

megszünteti a vese összes fájdalmait, mert ez az egyetlen
kipróbált hatásos gyógyszer, mely meg fogja önt gyógyítani
ugy, mint azt a sok ezer beteget, akik örök hálával gondolnak
ezen páratlan szerre

EGY DOBOZ ÁRA EGY DOLLÁR
HAT DOBOZ ÁRA ÖT DOLLÁR

Kapható a
GREINER

Szentháromság
Főgyógyszertárában

8902 Buckeye Road

Cleveland, Ohio

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

NAGYON ÉRDEKES JELENTÉST

Kapott az elnök és az ország Eastmantól, a vasutak szövetségi fő-ellenőrétől s meg kell engedniök azoknak, akik e rovatot több év óta olvassák, hogy régebbi megállapításaimra emlékeztessen az olvasókat.

Mikor az RFC a Hoover kormány idejében a vasutaknak olvasatlanul adta a milliókat, hogy a bankároknál levő váltójaikat fizethessék, több ízben leszögeztem, hogy a csődbe jutott vasutakat előbb-utóbb át kell vennie az országnak.

Mikor Roosevelt a congressus beleegyezésével Eastmant ordinátornak kinevezte, ismét megjegyeztem, hogy ez az első lépés a vasutak szövetségi birtokba való vételéhez.

Most Eastman megállapítja a jelentésében, hogy a vasutak konszolidálása kívánatos és ahol azt a közérdek úgy kívánja, ott az Államközi Kereskedelmi Bizottságnak rendeletileg egybe kell olvasztani két vagy több vasúttársaságot.

De egyenesen és kertilés nélkül mondja Eastman azt is, hogy előbb-utóbb át kell vennie a vasutakat az országnak, mert csak akkor lesz egységes és kifogástalan hálózatunk, ha az nemzeti kezelésben a közérdeket, nem pedig magánérdekeket fog szolgálni.

A JELENTÉS SORÁN MEGJEGYZI

Eastman, hogy jelenleg sürgős intézkedésekre nincs szükség és így van rá idő, hogy megfelelő szakértők a vasutak átvételének az ügyét alaposan kidolgozzák.

Valószínű, hogy a congressus megfogadja a tanácsot, törvényt jelenleg nem hoznak, de az I. C. C. (Államközi Kereskedelmi Bizottság) gondoskodni fog róla, hogy a vasutak átvételét kellően előkészítse.

A vasutak helyzetén kívül erősen foglalkozik a kormány és a congressus a bankok és biztosító társaságok kérdésével, mert ezek az intézmények egyidejűleg jutottak válságba.

A bankok még ma is erős propagandát fejtenek ki, hogy a betétek biztosítását eltörüljék, vagy legalább a kétezeröt száz dollárt ne emeljék, ez az igyekezet azonban hiábavaló lesz.

Figyelmeltetnem kell mindenkit, hogy a bankok ezután nem fognak kamatot fizetni azokra a "time-certificate"-ekre, amelyek bizonyos időben lejárnak, vagy az olyan betétekre, amelyek felmondás nélkül kell visszafizetniük.

Akiknek bankbetéteik vannak, azok jelentsék be a bankban, hogy betéteiket harminc napos felmondásra adják és ragaszkodnak nemcsak a biztosításhoz, hanem a kamathoz is.

Különösen a kisebb vidéki bankok s még különösebben a szénvidékek bankjai szökték a betéteik pénzét — rendszeren azok

tudta nélkül — time-certificate-ekre tenni, jó lesz tehát mindenkinek utána nézni, hogy a kamatokat el ne veszítse.

AZ ÖSSZES KORMÁNYSZERVEK

Közül eddig a leghevesebben a NRA-t támadták a congressus felső házában. A támadás nem a tőkés osztály részéről érkezett, hanem a liberálisok csoportjától, amelyek Borah senátorral az élén a NRA leple alatti visszaéléseket tárgyalták.

Köztudomású és ebben a rovatban is több ízben szó volt róla, hogy a nagytőke a NRA leple alatt a Sherman féle truszt ellenes törvényt egyszerűen hatályon kívül helyezte, és amíg a munkások érdekében készített hetedik paragrafus ellen elkészített harcot vívott, addig az árak ügyében nem siettek meggyezni.

Trusztokat és kartelleket csináltak, az árakat egységesen emelték és megszabták, vagyis a szabad versenyt egyszerre megszüntették az egész vonalon az országban.

Azon a címen, hogy a tisztességtelen versenyt akarják megölni, minden nyersanyag árát emeletesre emelték és ezek a visszaélések ma már súlyos terheket raknak a fogyasztókra.

Amíg pl. egy méter szövet előállítására a felemelt munkabérral huszonöt centtel nagyobb lett, a gyárosok a szövet árát közel egy dollárral emelték. Ugyanez történt a papíriparban, a cipőiparban és majdnem minden más iparban.

JOHNSON GENERÁLIS MÉRGES

beszédében intette le a szenátorokat és egy csomó ostobaságot mondott New Yorkban, ami esetleg ki fogja röpíteni a helyéről.

Az elnök ellenben belátta a panasz jogosságát és elrendelte, hogy amennyiben a NRA adminisztrációjánál ilyen panaszra nem tudnak orvoslást találni, fel-lebbezni lehet a Federal Trade Commissionhoz.

A Federal Trade Commission szövetségi független intézmény, amely eddig különösen a közszolgálati vállalatoknak és még különösebben a villanytrusztoknak szerzett sok rossz órát. Ennél a fórumnál a panaszok igazságot fognak találni.

A NRA ellen felhozott panaszok kapcsán aztán érdekes kormánytervet hoztak napvilágra.

Elárulták, hogy a kormány esetleg villanyos kellékeket fog gyártani és piacra adni, hogy a General Electric monopoliumát megtörje.

A hatalmas vállalat a patentok összevásárlásával minden versenyt kitorlított az országból és a villanyos felszerelések gyártásával szabadon rabolja a közönséget.

RÉSZBEN. HOGY EZT

lehetetlenné tegyék a jövőre,

részben, hogy a kormány által vagy a kormány pénzén épített sok nagy villanytelep termékét felhasználják, a kormány rá akarja szoktatni a lakosságot, hogy a háztartásban sokkal több villanyt használjon.

Nemcsak arról fognak hát gondoskodni, hogy a Muscle Shoal meg a többi hatalmas villanytelep áramát nagyon olcsón juttassák a fogyasztókhoz, hanem arról is, hogy a megfelelő felszereléseket észszerű áron a szegényebb ember is meg tudja szerezni.

Mint ahogy a vasutak szövetségi üzembe való vétele már nem kérdés, minthogy hatalmas villanytelepei lesznek az országnak és minthogy eszerint iparvállalatokba is fognak pénzt fektetni, a szocializmus gyors léptekben halad előre ebben az országban.

Mindezek tetejébe elhatározott szándéka a kormánynak, hogy az RFC iparvállalatoknak is ad kölcsönt, ha arra a congressus az engedélyt megadja és így egyáltalán nem lehetetlen, hogy egy pár évtized alatt a legnagyobb vállalatok itt is kormánykézen, vagy legalább kormány ellenőrzés alatt működnek.

Hiszen a RFC részvényvásárlásai révén a bankok felett már a kormány erős felügyeletet gyakorol és nem egy esetben történt intézkedés, hogy a kormánynak nem tetsző bankigazgatókat kicseréltek.

AZ ORSZÁG GAZDASÁGI

helyzete állandó javulást mutat és ma már a javulás elég gyors iramban történik.

A múlt héten a nehéz ipar már 35 százalékos üzemmel dolgozott és néhány hét alatt remélik az ötven százalékos üzemet elérni.

Erősen dolgoznak az autógyárak, még erősebben az autóalkatrész gyárak és a könnyű üzemek gyáraiban is dolgoznak.

New England szövőgyárjai és cipő gyárjai hetven százalékos üzemelt tartottak a múlt héten és nem félnek tőle, hogy ez a közel jövőben megcsökken.

A vasutak a múlt héten hatvan ezerrel több rakott kocsit kaptak szállításra, mint a múlt év ugyanezen hetében és ötvenötezer kocsival többet, mint az előző héten.

A tőzsdén — a dollár devalválásának a hírére — az értékek ismét kezdtek emelkedni, de a jobb értékek emelkedtek volna nélküli a hír nélkül is, mert a nagy vállalatoknak körülbelül a fele ismét elkezdett osztalékokat fizetni.

A termékek ára emelkedett és bár az valószínűleg soká lesz valóság, a déli államokban újra a husz centes gyapotról álmodnak.

A kiskereskedők, department üzletek és mail-order üzletek egyre emelkedő forgalmat mutatnak és mert tulságos nagy rakataik nincsenek, nem kell attól félni, hogy a gyáripar ismét megtorpan, mint a múlt ősszel.

A MUNKÁTLANSÁG

nem csökkent erősebben, mint a szövetségi szükségmunkába sorozott emberekkel, mert a gyárak egyre több munkamegtakarító gépet raknak be, amit az emelkedő üzem alig ellensúlyoz.

A nehéz ipar egyik ága, a lemeznyújtás állított be ismét szenzációs gépeket, amelyek bizonyos munkákból az emberek öthatodát tették ki egy csapásra.

Ezt a problémát több oldalról kell ostromolni és érdekes az egyik pittsburghi kísérlet.

Ezen a héten az egyik városatya azt indítványozza, hogy száz dollár külön adót vessenek ki minden olyan villanyos kocsi-
ra, amelyben a társaság egy emberre bizza a kocsit vezetését és a pénz kollektálását.

Ugyancsak külön adót akar kivetni minden olyan telefon-állomásra, amelyen "dial" rendszer

van, vagyis ahol a telefonbérlet maga kapesol, nem pedig lányok végzik azt a központban.

A városatya — nagyon helyesen — azt mondja, hogy amennyiben ezek a vállalatok a fenti intézkedésekkel nagyban hozzájárultak a munkátlanság számának az emeléséhez, tessék nekik a terhekhez is fokozottan járulni.

NEW YORK VÁROS ÚJ

polgármestere majdnem olyan helyzetben van, mint az elnök. Birja a lakosság bizalmát és így nem lehet működését elgáncsolni. Megirtam a multkor, hogy az állam kormányzója nekirohant a polgármesterek és progresszív terveknek és kijelentette, hogy a kért rendkívüli hatalmat nem adja meg a számára.

A szavazók olyan hangulatban tárgyaltak a dologról, hogy a kormányzó ur jónak látta megváltoztatni az álláspontját és bár a polgármester nem kapta meg a rendkívüli hatalmat, megkapta azt a Board of Estimate városi testület, amelyben La Guardiának van feltétlen többsége.

Eddigi intézkedései általános meglepéssel találkoznak, ki-nevezéseinek kritizálni valót nem tudnak találni és ha a polgármester nem megy tulságosan messze, mikor a politikai masináját kezdi kiépíteni, akkor történelmet csinál New Yorkban.

Chicagóban a reform-törökvéseket egyszerűbben és gyorsabban szokták elintézni.

A héten kellett volna egy széleskörű szövetségi vizsgálátnak kezdődni a városi korrupciót illetőleg és a 32-es szavazások vizsgálóeléseit s azok hátterét akarták kimutatni.

A legfontosabb tanu, Brundage, a hírhedt republikánus politikai bűsz egyszerűen öngyilkos lett, legalább fegyvert találtak a kezében. Chicagóban azt suttogják, hogy az öngyilkosság nem biztos.

EZEN AZ ÖNGYILKOSSÁGON

kivül is nagy volt a gangster-világ krónikája a múlt héten, bár a jelenlegi viszonyok közt nehéz megállapítani, hogy az alvilág és gangster-krónika hol kezdődik.

Harrimannak, a milliomos család egyik banksalójának a tárgyalását végre megtartják, mert a bíróság megállapította, hogy az uri gonosztevő nem örlött. Egy év óta az ügyvédek és a család befolyása azon a címen akarták megmenteni a sikkasztás törvényes következményei elől, és nem jutott soha eszükbé, hogy milyen furcsa lenne, ha megállapítanák, hogy örlölten volt New York egyik nagy bankjának a vezetője.

A chicagói orvosnő gyilkossági tárgyalásán kívül a minnesotai emberrablás adott megfelelő szenzációt az ilyesmire éhes közönségnek, a munkás gangsterek sorai Philadelphióban szenvedtek vereséget.

Ott történt először, hogy a szabó munkások a Federation racket-rendszerébe tartozó szervezetet a NRA szavazásánál egy néhány műhelyből sikeresen kizavazták, mert eddig a Federationhoz tartozó szervezetekkel nem bírtak.

A zenészek new yorki szervezete a bíróságnál most keres menedéket az A. F. L. graft-rendszere ellen, a bányászok viszont éppen most szenvedtek hasonló ügyekezetiükben Illinoisban vereséget.

EURÓPÁBAN VALAMIVEL

nyugodtabb a hangulat, mert most már biztos, hogy a franciák és a németek meg fognak egymással egyezni.

A leszerelési konferenciát elhalasztották február 13-ig, mert azt hiszik, hogy akkorra nagyjából meg lesz a két ellenfél között az egyezés, amely ugyan nem lesz sem lefegyverzés, sem a fegyverkezés korlátozása, hanem a németeknek engedik meg, hogy hadseregük létszámát a há-

romszorosára emeljék.

A Liga bizottságot küldött ki, hogy a franciák által megszállva tartott Saar völgyében a népszavazást előkészítsék és ellenőrizzék, de lehetséges, hogy idő közben erre is meg fog a két nagyhatalom egyezni egymással.

Németországban a belső béke nem állt helyre, az egyházak farkasszemet néznek az állammal, a Hitler kormány viszont mindent elkövet, hogy abszolút uralmát még jobban megerősítse. A múlt héten a városok önkormányzati jogát elvették, a városi tanácsosokat és a polgármestereket a kormány fogja kiűvezni.

Ujabbán a Nazik a Hohenzollern dinasztia ellen fordultak s ma már biztosra veszik, hogy Hitler a császárt házzal soha a hatalmát megosztani nem fogja.

FRANCIAORSZÁGBAN A NAGY

botrány hullámai elűtek és újra inkább azzal foglalkoznak, hogy miként lehetne Németország követeléseiből minél többet megtagadni.

Angliában azt szeretnék tudni, hogy meg tudnak-e Roosevelttel egységes pénzügyi politikának egyezni, vagy pénzháboru lesz a két angolszász nemzet közt.

Anglia kezdte meg a pénz lerombolását és egy éven keresztül nagy üzleteket csinált a külföldön azáltal, hogy a font árát a nemzetközi forgalomban lenyomta.

Roosevelt csak az angol példát követte, mikor ugyanezt tette a dollárral, de Anglia ezt sem megbocsátani, sem tudomásul venni nem képes.

Nagy meglepédest kelt egyébként Angolországban, hogy a Szovjet és Lengyelország közös akcióra készülnek a balti államokban, ahol három új állam függetlenségét közösen akarják garantálni.

A Hitler kormány ugyanis őszintén bevallotta, hogy Elszász és Lorraine elvesztéséért keleten, a balti államok rovására akar kárterítést keresni és Orszórszág elleni szövetségre hívta fel az európai hatalmakat ilyen célokkal.

A KIS ANTÁNT FONTOS

gyűlést tart Zágrábban, hogy megpróbálja nyélbe ütni a Balkán szövetséget, amibe eddig Bulgáriát belevinni nem tudták. A Balkán szövetség garátná a jelenlegi területek épsegett, amit Bulgária nem hajlandó megtenni.

A jelenlegi gyűlés a fegyverkezés ügyével, a revízió kérdéssel foglalkozik és újra kijelenti, hogy revíziót csak a Ligan keresztül szabad a levert államoknak remélni. Minthogy a Liga a francia érdekszövetség gyűlékezete, elképzelhető, hogy ott milyen finom chance lenne magyar revíziót keresni.

A gyűlés állást foglal minden osztrák-magyar közeledés lehetősége ellen is, amivel voltaképpen a Mussolini politikáját keresztetik.

Érdekes és az idők jele, hogy amíg a levert államok a revízióba vetett reménységeiket békésen rábázzák a viszonyokra és az időkre, a kis antánt büntudatos lelkiismerete nem tud nyugodni és az a "rém" a létezésüket állandóan kísérti.

AUSTRIÁBAN A NAZI

tüntetések napirenden vannak s ma már a tüntetésekhez bombákat használnak.

A múlt héten egy olasz államtitkár volt Austria vendége, aki kijelentette, hogy Austria függetlenségére Európának szükség van és hogy annak védelmét biztosítani a hatalmak.

Ennek a hatása alatt az osztrák kancellár is éles üzenetet küldött a német kormánynak, ami azonban falrahányt borsó lesz.

A levert és megcsönkített államok mindig ki lesznek téve a Nazizmushoz hasonló mozgalmaknak, amíg jogos igényeiket nem hajlandók kielégíteni a győz-

tes hatalmak.

Általános békeség nélkül nem lehet belső békeségre gondolni és ha Európa meg akarja állítani a nazizmust az osztrák határnál, akkor a revízióval kell sietni.

A kis antánt gazdasági háboruja és közös gazdasági frontja semmivel nem járul hozzá a békéhez.

PORTUGÁLIÁBAN KOMMUNISTA

zavargás volt a múlt héten és kiderült, hogy a radikálisok puccsra készültek.

Husz személy letartóztatásával a kormány a felkészülés irányuló törekvéseket elnyomta.

Spanyolországban — Cataloniában — a múlt heti választások a radikálisokat juttatták győzelemre, akik egyuttal teljes függetlenségre is pályáznak.

Ugy látszik, hogy magában Spanyolországban is sikerül a különböző radikális elemeknek közös blokkot csinálni, úgy, hogy a katolikus- és monarchistapárti képviselők a parlamentben befolyással nem bírnak.

A cubai spanyol érdekeltségek erőiesen követelik, hogy a kormány avatkozzék a cubai dolgokba, amit azonban a szocialista kormány nem nagyon engedhet meg magának.

LATIN AMERIKÁBAN NAGY

aggodalommal nézik, hogy mit történik Cubában és az ottani állapotokról az Egyesült Államok közönsége egyáltalán nincs informálva.

Azt tudja mindenki, mert a lapok bőven megírják, hogy a múlt héten két új elnöke is volt a szerencsétlen országnak s hogy jelenleg a konzervatív Mendieta van a kormányon.

De nem tudják, hogy Cubában az amerikai befektetések egy nagy részét munkástanácsok átvették, hogy sztrájkok és kommunista törekvések majdnem mindent megbénítottak az országban s hogy hol a vasuti munkások, hol más közszolgálati alkalmazottak sztrájkolnak.

Nem tudja az Egyesült Államok lakossága, hogy Grau elnökségének Washington vetett véget azáltal, hogy kormányától megtagadta az "elismerést" és nem tudják ebben az országban, hogy Grau kormányának volt a legnagyobb pártja Cubában.

Érdekes, egyébként, hogy a megbuktatott elnököt bántani nem merték s hogy közel tízezer eljénzték a hajónál, mikor bucsut mondott az országnak, hogy Mexicoba utazték.

MENDIETA KORMÁNYÁT

valószínűleg el fogja Washington ismerni és az új kormány gondoskodni fog róla, hogy az amerikai vállalatok kárpótást kapjanak a forradalomban szenvedett veszteségeikért és hogy a havanai villanytruszt Cuba népét tovább is szabadon rabolja.

Közben az évi cukortermelés hetven százaléka semmire ment és Cuba népe banánban és esetleg kenyéren fog élni egy évig, amíg nem lesz egy új termés.

Puerto Rico új kormányzó kapott Rooseveltttől, aki sokkal rátermettebb erre a tisztségre, mint az elődje volt s akit szívesen várnak az Egyesült Államok karábi birtokán.

Latin Amerika többi államai-
ban csendesség volt a múlt héten, csak Chaco fronton folyik a harc a régi elkeseredéssel.

MOST MÁR HIVATALOSAN

is bejelentette Japán, hogy Manchuria bérenc-uralkodóját, a gyerekkorában elűzött volt kínai császárt meg fogják koronázni és erősen csörgetik a japán kardot az egész világ ellen ebből az alkalomból.

A békés japán államférfiak és katonatisztek lassanként elbocsátatnak és helyeiket azok töltik be, akik hisznek a japánok fegy-

verkezésében és akik azt akarják és azt vallják, hogy Japán van hivatva a sárga faj és Ázsiát uralni.

Nap-nap után háborús jelásokat hallunk a világ minden részéből és a fehér hatalmak komolyan számítanak azzal az eshetőséggel, hogy az orosz-japan háborút elkerülni nem tudják. Nem lehetetlen, hogy a fehérek egy ilyen háborúban leszámolnak Japánnal.

OLYAN MESSZE VAN

hozzánk India és annyi baj van ma minden országban, hogy ez a nemzet alig vette tudomásul a nagy indiai földrengést, amely tizenötezer ember halálát okozta.

Az a szomorú, hogy a dolog még magában Indiában sem keltett mindenféle részvétet, mert a tulzsfuólt állam nagyon nagy és az angol megszállás következtében annyira szét van tagródva, hogy az egyik fele nem ismeri a sorsát a másiknak.

NÉGY KÖZSZEREPLŐ MAGYART

ért kitüntetés a múlt héten és azt örömmel regisztráljuk ebben a rovatban.

Nt. Ujlaki Ferencet, Nt. Tarkaró Gézát és Nt. Melegh Gyulát a Reformed Church lantasteri főiskolájának theologiai fakultása diszdisktorrá avatta.

A három kitüntetett lelkes a diszdisktori oklevelet február hónapban fogja átvenni.

Ezek a kitüntetések kivül Pittsburgh magyarsága részesítette fényes kitüntetésben új katolikus lelkészét, Dr. Komlóssy Miklóst, aki a napokban vette át a plébánia vezetését.

Az átlagos magyar banketteket mi nem szoktuk különös kitüntetéseknek tekinteni, vagy annak könyvelni, ezuttal azonban kivételt kell tennünk, ahogy a pittsburghi magyarok is kivételt tettek az új papjukkal.

Soha annyi magyar nem gyűlt még össze a városban, hogy üdvözlőjék a kolónia egy új vezető tagját és az ünnep kezdése előtt seregeltél kellett a terem-
ből kiszorult vendégeknek visszafordulni.

Pittsburgh magyarsága ezuttal az ünneplésre mindenképpen rászolgált embert tisztelt meg a bankettal, mert Dr. Komlóssy Miklós mint pap és mint ember olyan kivételes érték, amelyen nagyon kevés van közöttünk.

A MAGYAR BETŰT IS

ünneplik a héten, mert mikor Detroitban a Kemény György tiszteletére rendezett banketthez leülnek, a magyar írást ünneplik.

Kemény György irodalmi munkásságát méltányolják mind a két hazában s míg otthon a legelőkelőbb irodalmi társaságok örökös tagságokkal tüntették ki, addig nálunk időnként bankettekben nyilatkozik meg az amerikai magyarság tisztelete az ősz költő iránt.

Az ünneplés napján egyébként bemutatása lesz egy új Kemény-darabnak és az amerikai magyarság egy új oldaláról fogja megismerni azt az író, aki negyven éve szántja a betűt közöttünk.

Hihető, hogy a Kemény darabokat más magyar kolóniákban is előadják és az amerikai magyarság öt évtized után adjut oda, hogy a sajátmagáról, saját magának, saját írói által írt darabjaiban gyönyörködhetik, ami kiegészíti az eddigi csonka szellemi életünket, mely rá volt szorulva az importált irodalmi termékre.

A Kemény-ünnep során jut eszünkbe, hogy nagy napilapjaink költőességmulasztást követnek el, mikor a köztünk élő íróktól megtagadják az írásra való lehetőséget és alkalmat.

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGY ÉVRE..... \$3.00

FÉL ÉVRE..... \$1.50

A leggyorsabb ut Magyarországra

BREMEN • EUROPA

A bremerhaveni kikötőből, közvetlen a hajó mellől expressz vonat indul, amely kényelmes utazást biztosít Budapestig

Vagy utazzék a népszerű expresszhajókon:

HAMBURG - DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN - NEW YORK
NEW YORKBÓL BUDAPESTIG ÉS VISSZA **\$198.50**
HARMADIK OSZTÁLYON és feljebb

Ugyancsak rendszeres hajóindulások közkedvelt kabinhajóinkon
Kittűnő vasuti összeköttetés Brémából vagy Hamburgból
Feltámasztást nyújt a helyi ügynök vagy

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

1215—1223 Washington Blvd. Detroit, Mich.

AZ ÁRVÁK JUSSA

IRTA: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás)

Nem hagytam el magamat, azonban tagadhatatlanul ez volt életem legnehezebb órája. Vittem elég zsák búzát a vállamon életemben, vittem azok koporsóját, akiket szerettem, de akármilyen nehéz volt, úgy egyik se nyomott, mint a gyilkosság gyanúja. Bár feleségemet biztattam, nagyon jól tudtam én, hogy nem egy embert ítéltek már halálra — ártatlanul. Hogy Isten az ilyet mért engedte meg, fel nem érem ésszel. Csak a Mindenható tudja, mit értett mér ránk! Az is marcangolta szívemet, hogy ez a gyanu tönkreteszti fiam tekintélyét, melyet magának tanulságával, igyekezetével, mindenki iránt tanusított emberségével szerzett. Ami velem történt, annyira elvette eszemet, hogy gondolatban megváltam szerencsétlen gazdám, mert nem hagyott hátra egy pár bucsusort, mint más öngyilkos, aki legalább mást nem kever bajba.

Pedig hiszen nem irhatott.... csonkán bémán!

Mindig nagyra tartottam a csendőroket. Válogatott, kötelességtudó derék legények. Csak akkor, saját börtönön tapasztaltam ki egy igen nagy hibájukat: akit gyanúba fogtak, avval nyomban bűnösnek bánnak. Pedig különbséget kellene tenni. Az elfogatástól az akasztókáig még messze az ut....

Bent a városban megint elővettek. Csendőrtiszt voltattott. Pihent ésszel annyi fortélyos kérdéssel fordult hozzám, amennyiben maga az Igazság is elbotlott volna. Sokáig kinlőtunk egymással és a parancsnok urat igen bosszantotta, hogy nem boldogul velem, akár mint tárja elmé, hogy csak én tehettem, nem vállalom a főbenjáró bűn elkövetését. Haragjában megfenegetett:

— Ha ilyen konokul tagad, végig fogom magával nézetni a boncolást!

— Akármilyen rettentő lesz, nem tehetek ellene semmit!

Hát végig is nézették velem, amint darabolták szegény gazdám hulláját. Atyaisten! Mennyi földje volt.... és véghez vitték vele, amitől egy koldus is irtózik. Míg két doktor végezte a mészáros munkát, én magamban csendesen imádkoztam. Az ilyen nehéz órákat jó volna elfelejteni s én iparkodtam is rajta. Csak az a baj, hogy ami kegyetlenül bevésődik az ember emlékezetébe, az visszavisszatér az ember álmában. Zsófi többször felkelt, amiért álmomban nyögök. Olyankor azt álmodom, hogy György urat boncolják.

Akkor nem bántam volna, ha ránk szakad a ház, csak hogy ne bánthassák a doktorok... Pedig a doktoroknak köszönhettem ki-

szabadulásomat, annak a jegyzőkönyvnek, a mit a boncoláskor vettek fel. Abba beleírták, hogy a halottan erőszaknak nyoma se volt. Büntény kizárt, szerencsétlenség történt, vagy öngyilkosság.

Elfogatásom után egy hétre szabadultam ki. A csendőrpáncsnak akkor már igen nyájasan beszélt az ügyvéd előtt, akit Misi fogadott védelmemre.

— Az őrsvezető ur egy kicsit tulbuzgó volt. Sajnálom. Az ilyesmi gyakran megcsik. Az őrsvezető mosakodott és egy kis utra valóval szolgált, amin rágódhattam hazáig.

— Tanu urnak úgy látszik, nem sok jó embere van a tanyában. Azok rebesgették, hogy más nem tette. Ravasz, gazdájának hízkelkedő embernek festették le, aki már nagyobb ur tanyában a tulajdonosnál.

— Megszedte magát — mondták. — Régen nincs már rászorulva a cselédkedésre. Azért maradt György ur mellett, mert jusolni akart utána. És miután a hagyakozás multkoriban megtörtént, tett róla, hogy ne várakozzon sokáig az örökségre.

Hát ezt se hittem volna, hogy ilyennek tartanak engem a tanyában. Hiszen senkinek se ártottam, aki hozzám folyamodott, kisegítettem pénzzel vagy élelemmel, aszerint, amire szüksége volt. És mindenki ügyének-bajának szószólója voltam gazdámna.

— Így szokott ez lenni — mondta az ügyvéd. — Mindenki csak akkor tudja meg, hány irigye, rosszakarója van, mikor bajba keveredik. Ne gondoljon rájuk, Tanu ur. Jöjjön, a fia, meg a felesége nálam várják.

Több biztatás nem is kellett nekem... az ügyvéd, aki fiam lehetett volna, nem tudott velem lépést tartani a hepe-hupás kövzetten, úgy nekiindultam.

Soha nagyobb örömmel nem ölelkezünk össze feleségemmel, fiammal, mint akkor. Pedig nagyon rossz színben voltak mindketten... a pogánynak is megesett volna a szíve rajtuk!

Misinek kellett értesíteni György ur rokonságát, barátait, ő gondoskodott a temetésről — meg a kiszabadításomról. A soknál is több teher nehezedett rá.

— Hát eltemették? (Szememből kicsordult a könny, amiért végtisztességén jelen se lehettem.)

— El. Ugy, amint végrendeletében meghagyta. A kidölt diófa helyén ásták meg a sírját, koporsójába tették a kriptában elhelyezett jobb karját s a diófa törzséből faragták ki keresztjét. Kevesen jelentek meg az egyszerű temetésen.

— Szegény kicsik. Velük van-e a kisasszony, vagy azt is megkínózták?

— Velük. A kisasszonyt is vallatták ugyan, de az én felelősségemre szabadlábton hagyták.

— Szegény kis árvák! Sírnak, ugy-e, nagyon?

— Mindent elkövetünk vigasztalásukra. Induljunk, édesapám, jó lesz otthon megnyugodnia, minél előbb.

— Jó ám. Hanem vannak a tanyában olyanok, akikkel ráérnék későbbben is találkozni!

— Tudom, mire céloz... tudok mindent. Legyen nyugodt, azoknak pusztulniok kell a tanyából.

— Ne bántsd őket, édes fiam! A mai nehé világban miattam senki szájából se vedd ki a betevő falatot. Alkalmasint azok se lenének különbe, akik helyükbe jönnek. Hiszen ezek is meghúzták magukat, míg alkalom nem adódott foguk fehérjének kimutatására. És ilyen talán mégse történik többet.

— Tulságosan jó édesapám! Most is nagyobb bajba keverte a jósága, mint mást a bűne.

— Keserves megpróbáltatás volt — de elmúlt. Itt vagyok mellettem, akiket szeretek. Süt rám Isten fényes napja. Szegény György urra nem süt többet, pedig gazdag, okos, jó szülők egyengették élete utját születésétől kezdve. Mit ér hát minden számítás ezen a földön? És milyen lesz a kis árvák sorsa, akiket apjuk itt hagyott?

Annyira sajgott éretük a szívem, hogy be se mertem menni hozzájuk, mikor hazértünk.

— Mindjárt jövök, kedveseim — mondtam feleségemnek, meg fiainak. Csak meg-nézem előbb azt a friss sírt.

Mintha száz év telt volna el, mióta utoljára jártam a parkban, olyan meggörnyedt derékkal, botorkázva értem a sírig. Ott feküdt hát, ahová egykor játékos piciny keze eldugott egy diót. Abból hatalmas fa nőtt fel, míg ki nem döntötte a vihar. Most... fejfát faragtak belőle. Letérdeltem a sírdomb mellé és buzgón fohászkoztam, majd fogadalmat tettem:

— György ur, kedves gazdám, nyugodj békén. Olyan hűséggel leszek gyermekeidhez is, mint amilyenell hozzád voltam. Ami egy ilyen tudatlan, vén kocsisról kitelik, mindent elkövetek javukra.

A sírtól egyenesen az árvákhoz mentem. Örvendeztek szegénykék.

— Mihály bácsi! Hol volt Mihály bácsi? Mennyire hiányzott nekünk! (Nem tudták, hol voltam, hát persze én se árultam el.)

— Elragadott a hétfejú sárkány, fel akart

falni. Éjjei-nappal imádkoztam, míg eljött érem két angyal és kiszabadított.

— Nincsenek sárkányok! — mondta komolyan a fiu.

— Ha nincsenek is... csak meséljen! — kért a kislány. — A kisasszony beteg és nem tud most mesélni.

Mellém húzódtak. Más mese akkor nem jutott eszembe, mint az Igazságról, meg a Hamisságról szóló. Azt már sokszor hallották, de nem unták meg. Kivált annak örvendeztek mindig, mikor az Igazság, akinek a Hamisság egy-egy fogásáért levagdosta kezzeit, lábait, kihallgatta éjszaka az akasztófán tanyázó hollók beszélgetését. Meghengergőzött az égből hulló harmatban a földön, amittől csonka kezei kinőttek.

Dalmácska könnyes szemmel kérdezte meg:

— Ugy-e, Mihály bácsi, édesapa karja is kinő az égből?

— Igen, Gyöngyvirágom! Azért ment fel az égből, mert csonkán nagyon szenvedett ezen a földön.

A fiu is sírt, de elfordult, hogy ne lásam. Sajnálta apjukat, pedig még nem is tudták, mit vesztekett vele...

Másnap azt mondtam Misinek:

— Hozzánk szokott már a két kis árva. Isten segédelmével fel is neveljük őket!

— Csakhogy abba az árveszéknek is beleszólása lesz.

— Hát aztán! Kikérjük őket! Mért ne adnák ki nekünk? Te tanult vagy, tudod az uri szokásokat, semmi kifogása se lehet az árvaszéknek.

— Talán kikerülte édesapám figyelmét, mint intézkedett Gerdán ur végrendeletében gyermekei neveltetéséről.

— Arról is intézkedett? Én aztán, hogy összeszálkoltunk a birtok miatt s megszégyeltem magamat, oda se hallgattam.

— A gyermekek gyámjával egykori nevelőjét kérte fel. Meghagyta, hogy a kislányt a Szent Szivről elnevezett zárdában neveltesse, a fiut pedig olyan előkelő intézetben, amelyikben legjobbnak látja.

— Teremtő Isten! Akkor hát elszakadunk tőlük. És a birtok az Abendstern árváké lesz. Erre idáig nagy bajomban nem is gondoltam.

— Így rendelkezett Gerdán ur, édesapám — nyugodjon bele.

Ha nem is törődtem bele, minden a Miska szavai szerint teljesedett be.

A gyermekek gyámja, Hászti ur, irt a kisasszonynak, hogy vigye fel őket Budapestre. A kisasszony is egészen odáig volt, mert ragaszkodott a gyermekekhez. Otthon,

a hazájában neki sem volt senkije. De azért úgy bucsuzott el tőlünk, hogy visszatér Németországba s ott fog valamihez azzal a summával, amit György ur rátestált.

Szegény kis árvák, nehezen váltak meg tőlünk, pedig azt nem is álmódta, hogy őseik birtokától is bucsuznak. És ha apjuk sírját fel akarják keresni, idegenektől kell rá engedelmet kérniük. György ur nagy bűnbánatában kegyetlen volt hozzájuk.

Elmentek. Vagy látjuk őket többet, vagy se... Urak közt elfelejtik Mihály bácsit.

Akárannyire sajnáltuk őket, magunkra is kellett gondolni, mert a mi szekerünk rudja kifelé állott Őrmöspusztáról. Tanakodtunk, mitevők legyünk? Mint már említettem, a háboru alatt lovakat vettem s adtam el s így becsületes uton-módon szerzettünk meg lehetősé. Amink volt, a kommunizmus alatt elrejtettük, ámbár rajta vesztettünk volna. Szerenségre se ők, se a románok nem találták meg arany és ezüst pénzeinket (Fiam ugyanis annak idején jónak látta, hogy mihelyt nagyobb summánk volt, svájci frankokat vegyen érte. Hát jó is volt.) Ezt a pénzt a románok eltakarodása után is úgy forgatta, hogy nem fogyott, hanem fiadzott. Hozzácsapva azt a summát, amellyel György ur végrendeletében rólam megemlékezett, volt annyi tehetségünk, hogy Miska nagyobb förtelen önállósíthassa magát. Tudtam, hogy ez a szíve vágya, ha nem is mondta ki soha, idősebb Gerdán György ur iránti háladosaságból, aki taníttatta.

Ki ne szeretne a maga gazdája lenni? Mégis most, hogy sor kerülhetett rá, gondban főtt a feje.

— Nagyon nehéz helyzet! — mondtotta.

— A kommunisták a románok pusztították, elrabolták azt az állat-állományunkat is, amit a háboru meghagyott. A gazdasági szerszámok részben mérgegrágnak, részben beszerezhetetlenek. A háborúiselt gazdasági cselédek korántsem oly munkabírók, mint azelőtt s a legtöbb megmételtyeződött a kommunisták tanaitól, legalább annyiban, hogy tekintélyt nem akar ismerni és szívesen veszi el a másét. Ilyen körülmények közt semmi kedvem, hogy idegen helyen önállósítsam magamat. Tulságosan nagy a kockázat. De megpróbálom, hátha bérbe adja nekem az árvaszék Őrmöspusztát? Azért kockázatot is válllok, hogy ne kelljen mozdulnunk megszokott helyünkről. Itt már minden rögtöt ismerék. Annyira nem járhatok pörül, mint idegen vidéken.

(Folytatjuk)

A hobó-dzsungel befogad mindenkit.

Nem kérdezi, hogy honnan jött, ki fia, aki jelentkezik a tűz mellett, vagy a bognácsnál és nem nézi, hogy milyen ajtón keresztül lépett ki a "társadalomnak" nevezett keretéből.

Lehetséges, hogy valaki palotára ajtón át lépett, mikor a rendes embereket ott hagyta, sokan vannak, akik a börtön ajtón át érkeztek az országra és a dzsungelba.

Mikor jövevény érkezik a társaságba, senki nem próbál átkucskálni az ajtaján, senki nem faggatja, hogy mit hagyott maga után és mi üzte a hobó társadalom karjai közé.

Aki megérkezik egy-egy dzsungelba, az — ha akarja — megmondja, hogy honnan jött, de ha hallgatni akar, nem zaklatják kérdésekkel.

Aki tovább időzik egy-egy tanyán, az napközben élelmet és pénzt próbál szerezni és aki akarja, az megbeszéli a lehetőségeket, amiket az a város kínál az utcséli vándorok számára.

Elvárják minden embertől, hogy estére hozzon magával valamit a dzsungelba, de nem kéri számon senkitől, hogy mennyit hozott, mert nem hozott többet, vagy hogy amit hozott, hol szerezte.

Valahogy minden tanyán van egy-egy ember, akire a többiek hallgatnak, aki átveszi a dzsungel felett a vezérseget, aki összezszeríti a centeket és dajkoltak, itatja, szóval aki egy-egy este bőszkodik a többi felett és a

dolgokat intézi.

A hobó társadalom tehát demokrata, liberális, ott még az erkölcsöket sem méri az általunk ismert zsinórral.

Egy este a covingtoni dzsungelben tanyáztunk.

Sokan voltunk, Lexingtonba, az öreg kentuckyi löverseny-városba készültünk és Colonel Holden bőszkodott a tűz mellett.

Akkoriban ujong voltam, de amit akkor ott láttam, az nagybanhozzájárult, hogy törzstaggyá váljak a dzsungelban.

A vacsorát már megettük és a társaság "kényelembe" helyezkedett, ami azt jelenti, hogy ki ki a maga kedvtelését folytatta.

Hárman-négyen kártyáztak. Two-Bits Mike dice-ozott, a Colonel és két-három öreg cimborá csendesen iszogattak s közben az ország sorsát próbálták elintézni, én — mert részegek nem voltak — az öregek beszélgetését hallgattam.

Szép tavaszi este volt s bár talán elkelte volna még a fődél az embernek, a tűz mellett nem fáztunk. (Csak a reuma emlékeztet néha, hogy mindenért meg kell az életben fizetni.)

Egyszerre, talán nyolc, kilenc óra felé, két új ember érkezett a dzsungelba.

Találtak régi ismerősöket közöttünk, akikkel kezelték s az volt az első kérdésük, hogy ételital van-e még a bandának.

Az egyik kissé sántított s elmondta, hogy aznap legalább tizenkét mérföldet gyalogoltak, Cincinnati felől érkeztek. (Covington az Ohio River kentuckyi

partján van, szemben Cincinnatival, de a nagy város közepétől a dzsungel bizony jó messzire van.)

Étel nem volt már, de kenyér meg szalonna maradt elegendő és a jövevények csakhamar enni kezdtek, de látszott rajtuk, hogy rosszkezdűek, hogy valami különösebb bajuk van.

Ha az embernek nincs semmi baja, akkor nincs rá oka, hogy szép tavaszi estén, étellel a kezében, itallal a dzsungelban a homlokát összeráncolja.

Evés közben nem beszéltek, nem vallatták őket az ismerőseik sem, csak érkezésük után egy félóra mulva tudódott ki, hogy mi bajuk volt.

Az egyik dörmögve mondott valamit a másiknak s közben olyan kifejezést használt, amiért a hobók közt is kékszem jár. Ismeri azt a szót mindenki.

A másik visszafelét s csakhamar élénk civakodás fejlődött ki közöttük, ami figyelmessé tett a dologra mindenkit.

Eleinte senki nem szólt a vitába.

Azt hittük, hogy vagy elhallgatnak, vagy a lovagiasság szabályai szerint kiállnak a placcra és el fogják egymást döngetni. Senki nem állt volna az utjukba. Senki nem avatkozott volna a dologba. Minden férfinak privilégiuma, hogy a másikkal szembe nézzen és egymásnak a

szemeit kékre-feketere püfölliék. Ebben az esetben azonban nem fejlődhetett a dolog odáig.

A veszekedés során ugyanis kiszült, hogy mi baja a két hobónak, hogy mért neheztel az egyik a másikra és a társaság illetékesnek érezte magát, hogy beleavatkozzék a vitába, amit olyan ritkán szoktak megtenni.

Kiszült ugyanis, hogy az egyik vándor a hobó-becsület kodex-et súlyosan megszegte.

Olyan bűnt követett el, amit a dzsungel világa el nem bír és el nem tűr és ami ellen az egész társadalom elégtételt vett magának a bűnöstől.

En az egész veszekedést nem nagyon értettem, angolul akkor még keveset tanultam és Two-Bits Mike szepegeve sugta a fülembe, hogy mi ellen van kifogása az egész bandának.

Az egyik jövevénynek nem volt harisnya a lábán és a meztelábra húzott cipő hólyagokat vert a lábára.

Az utitársának két pár harisnyája volt s nem adott egyetsem ajándékba, sem kölcsön a társának, akivel pedig hónapok óta együtt utaztak.

Természetesen mindkét pár harisnya fel volt húzva a lábára, ami a hobóknál nem ritka. Részben azért, mert hűvösebb időben elké a dupla harisnya, részben azért, mert a hobó cipőjét ritkán szabják a lábára. Ott

vesz cipőt magának, ahol kap és ha az nagyon szorítja, akkor kivágja. Ha viszont nagyon lötyög a lábán, akkor több harisnyát vagy kapcát húz beleje.

Mikor a duplaharisnyás hobó eljárását hallották, az egész dzsungel egy méhkas lett.

Annak a világnak meg van a maga törvénye.

A másét senki nem kéri, a magáét — aki akarja — odaadja. De két kenyeres közt ilyen viták nincsenek, mert akik hetekig vagy hónapokig együtt utaznak, azok mindent megosztanak egymással.

Ha valakivel a mi duplaharisnyás barátunk ott jött volna össze a dzsungelban és az kérte volna tőle az egyik pár harisnyát, nem lett volna köteles átadni.

De hogy az utitársát, a kenyeres pajtását harisnya nélkül hagyta a slipper-fákon ugrálni, míg neki két pár is volt a lábára húzva, az olyan bűn volt a hobók szemében, amit elnézni vagy megbocsátani nem tudtak.

Csak a Colonel jelenléte mentette meg a gentlemant attól, hogy alaposan elverjék.

És nem túrték meg, hogy az éjszakát ott töltse a dzsungelban.

Azonnal el kellett takarodnia köztőlünk és szerencsésnek érezte magát, hogy még a társaság nem volt különösebben

berugva, de főképpen, hogy a Colonel erőiesen utját állta minden kitörni készülő tettelegességnek.

A kétharisnyás hobó eltávozásával véget ért ez a rövid történet.

Nem tudom, hogy mi lett vele, de azt tudom, hogy az eset hírért a társaság tagjai szétvitték és azontul többé az illetőnek nem volt helye a hobók közt.

Meghúzódhatott városokban, lebujszokban, de a dzsungelak tiszta és szellős szállása, a bajtársak segítő keze és társasága meg lett tőle vonva örökre.

Utazhatott azután is tehervonaton, de bizonyosan soha nem egy kocsiában a többi hobókkal.

Mert akit a dzsungel kilök magából, az többé igralmat az utcséli vándorok közt nem kaphat.

Furcsa valami az igazság és még furcsább az igazságszolgáltatás, ahogy azt az emberek osztogatják egymásnak.

Egyszer jelen voltam, mikor New Yorkban Judge Rosalsky nyolc évi börtönre ítelt egy embert egy tíz centes kenyérért. Akkoriban sokat foglalkoztak azzal az újságok. Jelen voltam véletlenül azon a tárgyaláson is, ahol a multimilliomos Shawt végleg szabadon engedték, miután bebizonnyította, hogy a szenzációs White gyilkosság idején ugyan örült volt, de később a tébolydában meggyógyult.

Ezek az ítéletek nekem nem nagyon tetszettek.

De a dzsungel ítéletében megnyugodtam és úgy éreztem, hogy a hobótársadalom igazságszolgáltatásában nagyobb hibák nincsenek.

“Tastes better than mayonnaise!”

say critical hostesses

● And thousands agree! Kraft's Miracle Whip Salad Dressing is an entirely new type—net too tart, net too bland, net too oily in flavor. Made of choicest ingredients, mixed to new creaminess in the Kraft Miracle Whip.

Costs 1/3 less than mayonnaise

EGYLETI KALAUZ

A WILKER-BARRE-I I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BS. EGYLET Alapított 1892 Február 27-én

Gyüleseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 459 Main St., Evansville, Pa.

Elnök Jánki József. Titkár Bódi István. Pénztárnok Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, pa. Jegyző Jenki Endre. Beteglátogató Gyúri József. Hármastag bizottság: Jencsik György, Márton István és Győri László.

Minden az egyletre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál Fekete József, kinek címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

A CONGOI ELSŐ RAKÓCZI FERENC Bányász Betegsegélyző EGYLET

Alakult 1894 január hó 11-én Székelye: Congo, Ohio

Gyüleseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatti iskolában, Drakes, Ohio.

Tisztségviselők: Elnök Titka János. Alelnök Rezes János. Pénztárnok Haralyda János. Titkár-jegyző Palay János, minden, az egyletet érdeklő levél hozzá küldendő, címe Box 85, Congo, Ohio. Pénztári titkár Kocsis István. Ellenőr V. Tóth István. Napló vezető Varga András. Hármastag bizottsági tagok: Czibere Sándor, Mór János, Szántó János. Beteglátogatók: Congon Horváth Sándor, Drakesen Sipo Mihály. Ajtóőrök E. Tóth István, Lukács András. Zászlótartók Dudás Péter, Titka Sándor, Ifj. Mór János, E. Tóth István. Hivatalos orvos Dr. James Miller. Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

LATROBE, PA. ÉS KÖRNYÉKE JÉZUS SZT. SZIVE R. és G. KATH MAGYAR BETEGS. EGYLET Székelye: Latrobe, Pa. Alakult 1905 február 5-én

Az egylet tisztikara: Elnök Léway Mihály. Titkár-pénztárnok Varga István. Ügykezelő Vincze János. Ellenőr Jámber István.

Gyüleseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor Dorothy-n, Vincze József tagtárs házában.

ELSŐ TUG RIVER-I MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1908 Október hó 1-én Székelye: Gary, W. Va. Hivatalos lapja: Magyar Bányászlap

A Főtitkár: Főelnök Kiss Imre. Főelnök Id. Nagy Mihály. Főtitkár Lázár László, Box 805, Gary, W. Va., a vidéki tagok levelei hozzá küldendők. Főjegyző Varga László. Főpénztárnok Soltész József. Háromtagu bizottság: Horváth János, Ifj. Nagy Mihály, Buzsik József. Főellenőr Ifj. Nagy István. Szertárnok Kiss Imre. Póttag Ifj. Nagy Mihály. A főtitkár minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyűléseit a Gary-i Hallban.

Első Osztály, Filbert, W. Va. Elnök Horváth János. Alelnök Ifj. Nagy István. Titkár és jegyző Varga László, Box 202, Filbert, W. Va. Pénztárnok Soltész József. Ellenőr Id. Nagy Mihály. Beteglátogató Csűrő József. Háromtagu bizottság: Ifj. Nagy István, Szabó Mihály, Horváth János. Ajtóőr Szabó Mihály. Zászlóvivők: Amerikalhoz és Magyarhoz Ifj. Nagy Mihály, gyászhoz Id. Nagy Mihály.

Gyüleseit tartja minden hó 13-ika utáni vasárnap a Filbert-i katolikus templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va. Elnök Márkus Demeter. Alelnök Szűcs János. Titkár Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va. Jegyző Buzsik József. Pénztárnok Lázár László. Háromtagu bizottság: Márkus Demeter, Szűcs János, Szász György.

Gyüleseit minden hó harmadik vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va. Ideiglenesen a 3-ik Osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek.

4-ik Osztály, Ream, W. Va. Ügykezelő Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidíjat és egyéb befizetését hozzá küldendők Box 312, Gary, W. Va.

8-ik Osztály, Red Jacket, W. Va. Ideiglenesen a hatodik osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek. Címe: Lázár László, Box 805, Gary, W. Va.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248-IK FŐKJA MONAVILLE, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján Loganban, György István János Colonial Hotel termében.

Elnök Veszprémi Dániel. Alelnök

Király József. Titkár-pénztárnok Vizi János, Box 95., Monaville, W. Va. Jegyző-ellenőr Kish András. Számvizsgáló bizottság: Kun Lajos, Németh István, Fazekas József. Beteglátogató minden tag, akit arra a titkár-pénztárnok kinevez. Betegellenőr az egész körzetben Tábori Oszkár. Zászlóvivőket az elnök esetenként nevez ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 57-IK OSZTÁLYA CLARKSBURG, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve.

Elnök Kiss Antal. Alelnök Mészáros József. Titkár Grega János. Pénztárnok Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va. Ellenőr Pavlik Mihály. Háromtagu számvizsgáló bizottság Szakály György, Lukács Mihály, Oláh János. A beteglátogatót a titkár nevezi ki, ugyisintén a zászlótartókat is.

Tagtársak! Hogy osztályunk ügyeit a központ kívánása szerint minél pontosabban intézhessük, szükséges, hogy az osztály tagsága a multnál pontosabban tegyen eleget a havi díjak rendezésének.

Grega János, titkár 700 East Pike St. Clarksburg, W. Va. Nemes János, pénztárnok.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293-IK OSZTÁLYA THORPE, W. VA.

Elnök Tóth László. Titkár és pénztárnok Ifj. Kujbás Mihály, Box 124, Thorpe, W. Va. Beteglátogató Juhász Lajos. Háromtagu bizottság: Imre Mátyás, Kiss András és Szidolcski József.

Gyüleseit tartja minden hónap első vasárnapján a 11-esi református egyház termében.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-IK FŐKJA Székelye: Gary, W. Va.

Elnök Kovács Gyula. Alelnök Kiss Imre. Titkár és ifjusági ügykezelő Magyar József. Pót-titkár Róth György. Beteglátogatók: 6-on Dolgos Mihály, 3-an Dudás Pál, 10 és 11-en Lócs László. Zászlóvivők: Magyarhoz Hegedűs József, Amerikalhoz Csulák András, Gyászhoz Dudás Pál. Kerületi delegátus Popovics Péter. Pót-delegátus Magyar József.

Gyüleseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűlésteremben.

LOGANVÖLGYI MAGYAR TÁRSASKÖR LOGAN, W. VA.

Elnök Molnár Károly. Alelnök Dávid Lajos. Titkár Antal János. Levelező titkár Bak Zsigmond. Pénztárnok Nagy Sándorné. Bizottsági tagok: Antal Jánosné, Király Anna és Szász Mihály.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 84-IK OSZTÁLYA HOMER CITY, PA.

Elnök Sipos Pál. Pénztárnok és jegyző Obhsust Pál, Box 14, Luzerne Mine, Pa. Titkár Sipos Gyula, R. F. D. 3. Box 58, Homer City, Pa. Beteglátogatót a titkár nevez ki.

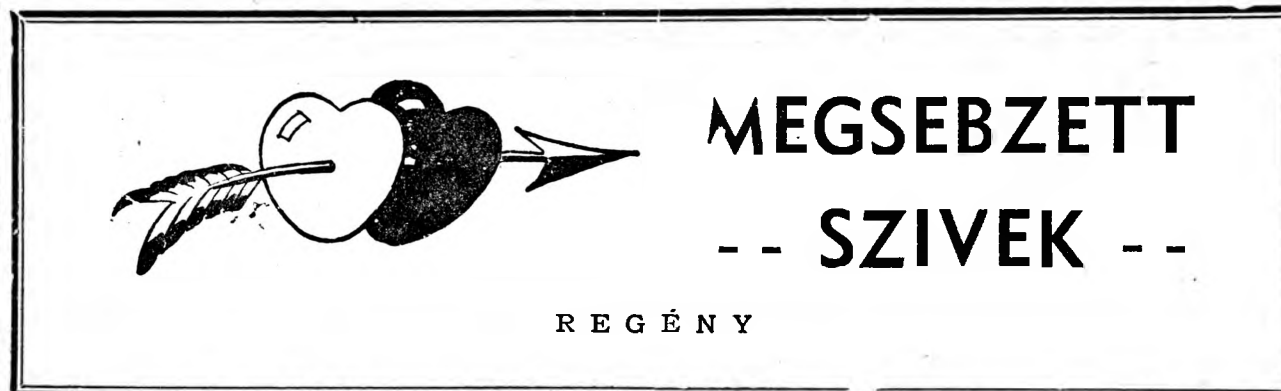
Gyüleseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, Tide Mine, Pa.-ban.

Always Left Out

Do you know why she wasn't welcome? She, herself, didn't. Halitosis (bad breath), the social fault no one forgives, was the reason. Yet no one need have halitosis. Gargling with Listerine instantly destroys mouth odors and checks infection. Use it daily. Recent tests show that Listerine promptly overcomes odors ordinary antiseptics can't hide in 4 days. Lambert Pharmaceutical Company, St. Louis, Mo., U. S. A.

LISTERINE promptly ends odors ordinary antiseptics can't hide in 4 days

(Folytatás)

— És a többiek, mert tudom, hogy többen is voltak, — nevezett a szép asszony elhelyezkedve a festővel szemben levő diványon. — El ne aludjon Kozár ur, mi van a többiekkel?

— A többiek, — pislogott nagyokat a végkimerüléssel küzdő piktor, — a többiek elhulltak, mint a virág és elenyésztek, mint az élet. Hogy néztek ki! Szörnyű!

— Hiszem, — kacagott a szép asszony. — Ezek az osztályok nincsenek hozzádve az ilyen magyar divatu lumpoláshoz. Mért rugatták úgy be szegényeket? Azok belebetegednek ebbe...

— Bele kérem, bele. Az bizonyos, — nevetett halkan a berugott emberek jókedvével a festő. — Kérem, azokat mi pocékká ittuk. Szörnyűség, hogy néztek ki! Két főhadnagy, egy kapitány, két szekerész hadnagy. A főhadnagy különösen, aki vőlegény, kérem, az anyósát nézte a menyasszonyának és megcsókolt. Olyan részeg volt, hogy megcsókolta a vastag cseh aszszonyt. Most reggel voltunk náluk, mert megígértük, hogy teszünk tiszteletünket, de csak reggel felé volt rá időnk. A főhadnagy vitt bennünket. Igaz, nagyon szívesen fogadtak minket és igen sok zöld pálínkat itattak meg velünk és a főhadnagy a holtak közt maradt. Azaz nem így akartam mondani, de ez egy versben van. Ugy áll a dolog, hogy a főhadnagy...

— Ugy áll a dolog, — nevetett Gersterné, — hogy a főhadnagy nem tudott a lábán maradni és a menyasszonya lefeketett, hogy aludja ki magát.

— Talán ördöge van magának, nagyságos asszonyom, hogy úgy kitalálta. Vagy ott volt? — És gyanakodva nézte meg az aszszonyt, hogy hátha ő is ott volt a főhadnagy menyasszonyánál.

— Dehogyan voltam, kis fiam. De képzelem mennyire berugtak. A főhadnagy pedig szerelmes lévén, hamarabb berugott, mint aki nem szerelmes.

— A szerelmesek hamarabb berugnak, nagyságos asszonyom?

— Ez tény. Győző ur elgondolkodott.

— Mi valahogy eljöttünk — mormogta — a katonák kocsin, én meg Baróthy gyalog. Ugy emlékszem a Baróthy lakására mentünk s a hadnagy mindjárt bebujt az ágy alá. Engem is hívott az ágy alá, de nekem el kellett utazni és kijöttem ide. Nekem nincs is semmi különös bajom, csak elfelejtettem németül beszélni. Igaz, — kapott észbe — aki szerelmes, az nagyon berug. A főhadnagy nem tudott volna kijönni a vasúthoz.

A piktor szeme erővel le akart ragadni, de egyszer még felnyitotta és diadalmasan vágta ki:

— De csak az osztrák szerelmesek rugnak be. A magyar szerelmesek csak a menyasszonyuk csókjától rugnak be. Nagyon! Halálosan! Bortól, pálinkától nem... Csak egy kicsit... Mint én... Olyan, olyan álmosak lesznek... De soktól... Nagyon soktól...

És Győző ur elaludt az Urban.

A szép asszony elővette a plédjét és mint az anya a gyermekét, betakargatta az alvó fiatalemberrel.

— Igazán szép kölyök, — mondották halkan. S a széken dőljével végigtörtülte a festő szép,

nagy, domboru homlokát s mivel kívülük senki nem volt a szakaszban, meg is csókolgatta a festő fekete, göndörfürtös fejét.

Győző ur pedig, mitsem tudva ezekről, aludt csendesen, szokása szerint, majdnem szuszogás nélkül, úgy, hogy Gersterné azt hitte; a fiatalember csak színleli az alvást és észrevette az ő előbbi csókjait. De később meggyőződött, hogy ez az ur igazán és szinte felköltethetetlenül alszik és alhatik is Schinbachig két és fél órát.

A határon Gersterné felkötötte a festőt.

— Kozár ur itt a határ. Ébredjen. Van elvámolni valója?

A festő rögtön és teljesen magához tért. Eszébe jutott, hogy a podgyásza itt van. Kiszálltak és egy hordárral elintézték a podgyász ügyet, amelyet hamarosan átengedtek a vámon.

A toalett-terembe ment Kozár, ahol megmosdott és megfésülködött. Azután megivott két üveg szikvizet. Egészen felüdült ment vissza a kocsjába, ismét szembe kerülve a szép asszonnyal, aki konstátálta magában, hogy ez a piktor, így kivasalt ábrázattal, igazán gyönyörű gyerek.

Kozár bocsánatot kért a reggeli viselkedéséért és olyan szelímesen, finoman adta elő az éjjeli linci duhajkodásukat, hogy Gersternét a szó teljes értelmében elbűvölte a piktor modora. Igen bizalmas társalgás fejlődött ki közöttük s úgy beszélgettek, mint akik tíz éve ismerik egymást.

A menyecske aztán azt is elmondta a festőnek a többek között, hogy férje és közte nagy korkülömbőség van s hogy a házassága érdekésség volt. Végre határozottan felszólította a piktor, hogy Münchenben minden bizonytalanságot keresse fel őket a villájukban. S ha tanácsra vagy szívesre lesz szüksége, csak forduljon bizalommal a kis mamához.

A rettenetes váltókon való döcögések figyelmeztették a beszédbe merült utasokat, hogy itt jön München.

Beérkeztek az óriási méretű, üvegterős indóházba, amelynek praktikus elrendezését megcsodálta és megdicsérette Kozár.

Az elválás gyorsan ment. A szép asszony igen mélyen bele-nézett a fiatalember szemébe, míg a kezét forró tenyerébe hozszaszan szorongatta és figyelmeztette, hogy becsületes ember szavát tartja. Ezt a látogatásra értette. Aztán lelibbent a megálló vonatról s Győző hosszasan nézett utána s konstátálta magában, hogy az asszonynak remek hamis szeme van. Hirtelenében átkézett az agyán, hogy ő régen meg akarja festeni a "Szerelmet". Ez az asszony pompás modell lesz akkor az álmodott képhez.

A "Szeretem" modellje már akkor egy kopasz, nagyhasu bajort ölegetett az állomás előtt és rögtön, egy diszes kocsi alá ült férjével, elrobogott az alkonnyatban. De mintha valamit igazítani akart volna a kocsi ernyőjén, hátrafordult négygyezres Kozárnak úgy tetszett, hogy a kezével bucsut intget s a fejét is megbólintotta.

Egy hordár felserkentette a merengő piktor s jelentette, hogy a podgyásza a kocsin van. A piktor belenyúlt a zsebébe, amelyben tárcá nélkül hordta a pénzét és kivett egy ezüst fo-

rintost, odaadta a hordárnak, aki előbb a pénzre, aztán Győzőre meresztette a szemét.

— Ez nem német pénz, — mondotta neki a hordár.

A festőnek akkor jutott eszébe, hogy ő Linchen váltott egy bankban német pénzt. Előkereste a kis táskát és odaadott a hordárnak egy kétmárkást. Aztán felült a kocsjába, odamondta a lakása címét s elhajtott.

A lakását, — melyet egy itt lakó barátja fogadott neki és aki várta is, — igen csinosnak találta. Egy alvófülke és előtte egy kis terem, amelynek a térre nyíló egyik fala üvegéből volt és a kitűnő világosság mellett pompás kilátást nyújtott a szép térre.

Az igaz, hogy a harmadik emeleten volt s lift nem volt a házban, de Kozár bizott a jó lábaiban s megelégedetten szemlélte új hajlékát.

Dávid Sándor, — így hívták a szobrász barátját, aki a lakást fogadta neki, — szorongva kémlelte a Győző arcát:

— Hát jó lesz, öreg?

Győző megölelte a fekete, cigányképű Dávidot.

— Pompás, gyönyörű, remek! Nagyon jól kerestek ki pajtás! És micsoda olcsó! Hatszáz márká egy évre. Nagyszerű! Nézd meg, ha a nagy podgyászládaim megérkeznek, hogy feldíszítem én ezt a fészkét. Hej! Sanyil! — tette hozzá vidáman, — itt szép kis képeket fogunk pingálni. Itt világhírűvé akarok válni, Sanyikám!

A szobrász, aki igen tisztelte Kozárt a tehetsége miatt, csendesen és meggyőződéssel mondtotta:

— Te már most is közel állsz ehhez. Ha egy kicsit igyekszel, sikerül... De meg is érdemled. Tehetséges ember vagy, derék ember vagy...

Mikor Dávid elment, Kozár nagy csibuk mellett késő estig fel és alá járt az üres műteremben és a jövőre nézve tervekét szótt. Színes, pompás tervek, amilyeneket huszonegy éves korunkban mindnyájan szövnék, aranyos szalagokból. Később aztán reményeink e ragyogó pókháló fonálait a Való, ez a rideg gazdaszony, olyan ridegen és kegyetlenül tépi le a Jövő faláról, hogy nyoma sem marad. Csak a szívünkben egy nagy üresség, egy csomó csalódás, egy rakás keserűség az élet őszén...

Azt gondoljuk ekkor, hogy az élet, a valóság, a körülmények voltak a hibásak, pedig mindenkor mi vagyunk a bűnösök minden eltevészett dologért. A fiatalságunk e korral járó rózsaszínű halogán nézte a szemünk az életet s ezen át semmi nem látszik olyannak, mint amilyen. Sem az élet, sok csalafintasággal, sem a terveink, sem az asszonyok, akik a terveinkben mindig jelentős szerepet játszanak. Mindent szépnek, igaznak, hünek látunk. Csak mikor a kiábrándulások hűvös októberi szele végigsöpri a lelkiünket és a szívünket, akkor töprenkedünk, hogy talán mindent másképpen kellett volna csinálni. De már akkor rendesen kevés időnk van a töprenkedésre. S összeszedve reményeink elszáradt virágait, si-riágyat vetünk magunknak belőle és kipihenjük rajta az élet töredelmét jól, megvigasztalódva, mindennel végkép megbékülve, álmok nélkül aludva az örök végtelen éjszakát...

(Folytatjuk)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Danyi Istvánné, Courtland. Egy mértföld valami kevéssel több, mint másfél kilométer. Leginkább attól függ, hogy a Courtlandtól Nemtibe — vagy Verebélybe, az mindegy — a távolság közel hatezer kilométer. Reméljük egyszer sikerül a szándéka.

Hozdik József. Legyen szíves címét tudatni Simkó Józseffel. (J. Simkó, Box 102, Sonman, Pa.)

Simkó József. Címeket nem tudatunk, de amint látja megkértük Hozdik testvér, hogy írjon Önnek. — Elküldtük.

Boros István, Columbus. Hála köszönet. Szébb lenne az élet, ha az emberek a jó szót nem sajnálnák egymástól.

Tóbiás János, Valier. Testvér, jobb világ lesz. Nem tart már sokáig ez a nyomor. Elküldtük. Czíkora János. Ha mi nem busulunk rajta, Önnek sem kell rajta olyan sokat busulni. Elküldtük.

Titkó Péter, Corning. Szíves elnézést. Kiigazítottuk.

Bolyki János. Elintéztük. Sajnáljuk a tévedést.

Ách Gábor, Yorkville. Testvér, köszönjük.

Szöke József, St. Clairsville. Bízalom, testvér. Jobb világ lesz. Köszönet.

Öri János, Adena. Köszönet. Biztosan jobb lesz ez az év.

Molnár István, Thorpe. Soha nem sürgtettem. Tessék előbb minden egyéb szükséges dologra gondolni. Szíves üdvözlét. Hegedűs Bertalan, Chattaroy. Köszönet.

Fekete Mihály, Mona. Köszönet, testvér.

Lázár László, Gary. Megkaptuk a 4.90-et is, a 4.20-at is, köszönet. Az összes utasításait követtük. Szíves üdvözlét.

Beresnyák András, Amherstdale. Köszönet a pénzért és a jó szöért, testvér.

Gyöngyösi István. Köszönet. Darnay testvérral személyesen fogok beszélni. Az angol lapot kiadjuk, ha a konvenció a dolgok nem jönnek rendbe és — ha birjuk.

Harka Flórián, Wendel. Rendben van testvér. Ki van fizetve 1934 októberig.

Szabó István, Clymer. Köszönet, testvér. Angol-magyar szótárt itt nem kapunk. Tessék írni a Szabadsághoz, 1435 East 13th Street, Cleveland, Ohio, onnan szívesen küldenek.

Bodnár Ferenc, W. Brownsville. Köszönet, testvér. Nem kell csüggedni, jobb lesz ez az esztendő és ráébred még az ország, hogy az idősebb emberek munkáját sem szabad lebecsülni.

Bredács András, Pricedale. Köszönet, testvér. A naprárt elküldtük, a többi pénzt az elő-

Velvet-smooth...piquant! A delicious blend of selected oil, mellow vinegar, choice eggs, rare spices. Mixed in small batches for perfect flavor.

Delivered fresh to grocers every few days. Try it!

NOW OFFERED AT REDUCED PRICES

fizetésre fordítottuk, mert az angol lap sorsa még bizonytalan. Leginkább attól függ, hogy a konvención rendet tudnak-e csinálni. Mi az angol lapot csak akkor akarjuk kiadni, ha az elkerülhetetlenül szükséges lesz a szándéka.

Győri János, Greensboro. Köszönet, testvér.

Király György, Russelton. Hála köszönet. Ugy könyveltük, ahogy utasította.

Takács József, Masontown. Köszönet, testvér. Ne csüggedjünk, jobb világ lesz.

Bodnár József, Studa, Pa. Köszönet, testvér. Bízalom.

Mészáros Sándor, New Salem. Hála köszönet. Mindenkinek megindítottuk és szívesen küldjük bárminek, aki óhajtja, de jelenleg nem tud fizetni. — Az angol lapról fentebb írtunk — A pénz utasítása szerint használtuk fel. Szíves üdvözlét.

Andor András, Lynch. Köszönet, testvér. Az acéliparban hamarosan sokkal több munka lesz és akkor Önök is többet fognak dolgozni.

Danyi István, Courtland, Mr. Fisher még nem jött vissza és csak május felé várjuk. Ha ír neki, azt hiszem szívesen elmegy Nemtibe, hiszen eleget jár azon a vidéken. — A szőlő permetszésről tessék a Kállay testvérek megkérdezni, akiknek a címét itt írom: Kállay Brothers Company, Painesville, Ohio. Derék magyar emberek és bizatosan szívesen irnak Önnek. Californiában más éghajlat alatt másképpen kell a dolgokat csinálni, mint erre mifelénk, tehát Kállayék jobb tanácsot tudnak Önnek adni. — Ha ír Mr. Fishernek, erre a címre küldje a levelet: Mr. Andrew Fay Fisher, Ferenc József ut 49, Debrecen, Hungary.

Bene Elek, Helper. A National Miners Union kétségtelenül tettette élére állítani a dolgokat és ennyiben szolgálatot tett a bányászoknak. De azt a szervezett NEM FOGJÁK ELISMERNI egyhamar ebben az országban és így reménytelen a hozzávaló csatlakozás. A National Miners Union a kommunista párt egy szerve és nem fognak olyan szervezetet elismerni, amely a ki-mondottan politikai párt tulajdona, különösen, ha az kommunista. Sokkal könnyebb a U. M. W.-t megreformálni, mint a helyére egy másikat építeni. Sajnáljuk, hogy most nem érünk egyet, de az idő nekünk fogigazat adni, mert mi alaposabban vagyunk a helyzetről és a tényekről informálva. Szíves üdvözlét.

Vasváry József, Sesser. Köszönet. Testvér, a jövőre senki nem ismeri. Mi azt szeretnénk: legjobban, ha a U. M. W. lehetővé tenné, hogy a progressiviek visszamehessenek, megalázas és válogatás nélkül, de ahhoz a Lewis eltávolozása szükséges. Ma azt is tudjuk, hogy a kormány az egyezséget szeretné. De ha ez nem lehet, akkor előbb-utóbb igazságot nyernek a progressiv bányászok is.

Vrtel János, Orient. Csak azok hihetik el, hogy Oroszországban a családok a kis gyerekeket sütik meg ebédre, akik soha rendes lapot nem olvasnak. A "Szabad Szó" nevű magyarországi újság az otthoni hírlapirodalom szeméje, amely nem az óhazaj olvasókból él, hanem az amerikai magyarok hazavágyásán élésködik.

Balázs Márton, Harco. Testvér, mi elküldjük pontosan. Írtunk ma a postára és reméljük, hogy ezután nem lesz oka panasznra. Szíves üdvözlét.

Szabó Sándor, Bridgeport. Köszönet és szíves üdvözlét, testvér.

Mindenkinek, Mindenhol. Aki pénzt küld be, legyen szíves a lejáratát figyelni és ha a második héten nincs kijavítva, legyen szíves felhívni a figyelmünket a tévedésre.

A VEZÉREK SIETNEK

A U. M. W. konvencióját megnyitották kedden és ha sikerül a vezérek szándéka, akkor nagyon gyors munkát végeznek.

Hivatalos lapjukban, a United Mine Workers Journal-ban bejelentik, hogy a vezér uraknak vissza kell sietniük Washingtonba és így soká nem tudnak tanácskozni.

Talán nem is vesztenek a bányászok a sietséggel, mert hiszen azt is megértik az újságokban előre, hogy csak "routine" ügyeket akarnak tárgyalni, vagyis az egész konvenció csak "show" lesz, hogy a tagságot megnyugtassák.

Csak azt nem érti az ember, hogy amennyiben ilyen sürögő és vezér uraknak a gyűlés befejezése, miért szentelik az egész el-
ső napot "üdvözlő beszédeknek".

A delegátusok elengednek az üdvözléseket, amelyek csak arra jók, hogy nagyszájú vezéreknél alkalmuk legyen szerepelni, de amelyek semmi praktikus haszonnal a szervezetre vagy a bányászokra nézve nem járnak.

Ha bevállal, amit a U. M. W. Journal-ban jeleznek, hogy a konvenció csak "routine" ügyeket tárgyal és a szervezet alkot-

mányát megváltoztatni nem fogják, akkor igazán kár a kétezer delegátust óriási költséggel Indianapolisba bolondítani és sokkal jobb lenne a költséget arra fordítani, hogy a szanaszét sztrájkba kényszerülő bányászokat segítse.

Ez esetben azonban azt hiszik, hogy súlyos válságok esedékesek a szervezetben, mert a tagság a mai hangulatában egyáltalán nem hajlandó eltérni, hogy egy "steam-roller"-t hajtson rajta keresztül a nehezen várt konvenció.

Mi azt hisszük, hogy a viharok már a gyűlésen is kitérnek, mert a vezetőség elleni elkésztés nagy és ha elégtételt nem tudnak szerezni a delegátusok, akkor nem fognak úgy viselkedni, mint az angol parlament főrendi házában szoktak az arisztokraták.

Igaz, hogy volt már rá eset, hogy az ellenzék "strong arm" módszerekkel csendesítették el, de most ez sem válik be, mert ha rend nem lesz a szervezetben, akkor a delegátusok nagy részének nem lesz érdemes hazatérni a tagság közé.

PROGRESSIVE SZERVEZKEDÉS WEST VIRGINIÁBAN

Január 13-án "kerületi gyűlést" tartottak a Progressive szervezet "második kerületében" Charlestonban, amit azonban a U. M. W. emberei alaposan megzavartak és így a gyűlés botrányba fullt.

A Progressive west virginiai szervezkedését Frank Keeney irányítja, aki régebben a West Virginia Mine Workerst próbálta megcsinálni.

A "kerület" jelenleg csak egynehány lokál-töredékből áll és ezidőszent a west virginiai bányászok nem hajlandók nagyobb tömegekben ott hagyni a U. M. W.-t, aminek nem is lenne sok értelme.

A Progressiveknek Illinoisban kell eldönteni, hogy meg tudnak-e maradni és rossz szolgál-

latot tesznek egyelőre a bányászoknak, mikor a west virginiai ma még elég gyenge szervezkedést darabokra szaggatják.

Barney Flaherty illinoisai bányász szervezi a Progressiveket West Virginiaiában, aminek mi a szükségét nem látjuk, mert ha kell ott még egy szervezet, akkor ottani bányász is vállalkozik a munkára.

Spencer H. Thompson beckeleyi bányász az elnöke, John Koziar browntoni bányász a titkárpénztárnoka az ugynevezett 2-ik kerületnek, amelynek a boardjába egy-egy embert a következő telepekről választottak: Rhoda, Caretta, Brownton és később Loganból is ki akarnak egy tagot nevezni.

FEBRUÁR 13ÁN TÁRGYALJÁK A SZÉN-CODE-OT

Február 13-án kezdődik a szén board országos tanácskozása, amely az új code-ot lesz hivatva megcsinálni.

A jelenlegi code április elsején lejár és addig el kell dönteni, hogy az milyen változásokon megy keresztül.

Elsősorban meg kell állapítani, hogy mennyi legyen a megengedhető munkaidő a bányákban és erre nézve háromféle vélemény van.

A bányabárok ragaszkodnak a heti negyven órához, a bányamunkások a heti 30 órát és a 6 óras shiftáktól követelik, Johnson

generális 8 óras shifták mellett heti 36 óras átlagos munkaidőt akar bevezetni.

Természetesen ezenkívül a munkabékekről is dönteni kell és a bányászoknak rajta kell lenni, hogy ne legyen százféle fizetés az országban, hogy West Virginiaiában annyit adjanak a bányászoknak, mint Ohioiban vagy Illinoisban és hogyha a code 4.20-at állapít meg, akkor abból ne szerződjenek le egy-két dollárt a vezérek.

ÚJ FEGYVER A LÁZADÓ LOKÁLOKKAL SZEMBEN

A U. M. W. vezetősége, amely soha nem volt válogatos a fegyverekben, hogy a lázadó lokálokat megverje, most új módszerhez folyamodott.

Egy csomó pennsylvaniai lokálnak nem küldték le az utolsó két havi tagságdíjat, azzal az ürüggyel, hogy a bányatársaságoktól a pénzek rendetlenül érkeznek és soká tart a könyvelés.

A késedelem célja az, hogy a lokáloknak ne legyen pénzük delegátust küldeni az indianapolisi konvencióra.

LEVELES DOHÁNY
10 font 3 éves, győngye érett cigarettá burley dohány \$1.65. Tíz font erős, bagózárs vagy pipába való \$1.50. Pipa és papír ingyenes ráadás. Utánvéttel küldjük. Akkor fizeti a postán, mikor megkapja.
HICKORY RIDGE FARMS
Dept. M-2. Fulton, Ky.

SZÉPSÉG-FLASTROM LEWISNAK

Roosevelt a múlt héten Lewist benevezte a Nemzeti Puhaszén Board-ba és rajta kívül abban tizenötön foglalnak helyet. Johnsonnal együtt tizenheten vannak.

Annak idején, mikor ezt a fontos tanácsot megtervezték, nagy feltűnést keltett, hogy az elnök John L. Lewist kihagyta belőle.

A másik renegát bányász, Greene, a Labor Federation elnöke azóta állandóan kilíncsel a cimborája érdekében és most — a bányáskonvenció előtt — végre kieszközölték ezt a szépség-flastromot Lewisnak.

A bányászok mindenesetre helyesnek és szükségesnek tartják, hogy egy munkászervezést is helyet foglaljon a tanácsban, de most már igazán felmerül az a kérdés, hogy John L. Lewis megmaradhat-e a United Mine Workers elnöki székében, ha annyi felé kell tanácskozni és gyűléseznie a szénipar ügyében.

Mint hogy a bányászvezér régen megszokta a drága hotelokban való lakást és a bányamunkásokkal való cimborálást, legjobban lenne, ha megtartaná magának ezeket a fontos kormány-dzshabokat és a bányászok — mást választanának a szervezet elnökéül.

KI TUD A KOCHIS-BILL-RŐL ?

Egy "mistake", amit érdemes lenne korrigálni

Van állítólag egy "Kochis Emergency Naturalization Bill" a kongresszusban, ahogy minden állésszak elején ezer meg ezer javaslatot tesznek le a ház asztalára, hogy a kilencvenöt százalékos soha napvilágot ne lásson.

Ez a "Kochis Bill" a "The United Organization of the United States" nevű east chicagói egyesület elnökéről van elnevezve és a javaslat szándékai nemcsak kifogások felül állnak, hanem azt támogatni kellene minden bevándorolt polgárnak.

A javaslat azonnali célja az lenne, hogy az öt évvel hosszabb ideje itt tartózkodó bevándoroltaknak adják meg a polgárjogot azonnal, vagy egészen ingyen, vagy nominális díj ellenében.

A javaslat céljait eddig egyet értünk, de már ennél a pontnál kifogást kellene ellene emelnünk. A "Kochis Bill" ugyanis azoknak engedélyezné az ingyenes polgárosságot, akik ingatlanlaval vagy értékpapirokkal bírnak, vagy bírtak, míg fizetett az azokkal a szegényebb emberekkel, akiknek soha ilyesmire nem tellett. Igaz, hogy csak három dollárt, de nem az összeget, hanem ezt a megkülönböztetést kritizáljuk.

Ezentul azután semmi jót nem tudunk a javaslatban találni.

Mert a "Kochis Bill" nem ajánl egyebet, minthogy az ideérkező "alien" egy könyvet kapjon, amely nélkül ne lehessen neki megmozdulni. Amivel jelentkeznie kelljen minden városban a hatóságnál és ami nélkül ne adhassanak munkát a számára.

Holmi vadházasságba kombinált egysége lenne ez az Európában ismert bejelentési lappal és cselédkönyvvél.

Nem értjük, hogy erre mi szükség van, hogy mért kelljen az idegennek mindenfelé jelentkezni, hogy mért kelljen ezer helyen, ezer hivatalos közzeggel aláírni a könyvét és végül nem értjük, hogy mért legyen a bevándorolt embernek cselédkönyve?

És különösen nem értjük meg, hogy mért büntessenek meg egy munkaadót, ha cselédkönyv nélküli idegennek munkát adna.

Azt sem értjük meg, hogyha már ilyen egész helyes, sőt dicséretreméltó szándékú egy javaslatot csináltak, mért nem próbálták azt megismertetni az országban tartózkodó bevándorlottsokkal, azok szervezeteivel, hogy egységesen, helyesebb terv kidolgozása után lehetett volna azt betervezni a kongresszusban.

Nem tudjuk, hogy ki terjesztette be a javaslatot, azt sem tudjuk, hogy egyáltalán be lett-e terjesztve, de valószínűnek tartjuk, hogy azt megtették.

Valószínűnek tartjuk azonban azt is, hogy a hibái dacára jobb sorsot érdemlő javaslat örökre el lesz a bizottság levélárában temetve, dacára azoknak a táviratoknak, amelyeket egyes helyeken a bevándoroltak esetleg el fognak a törvényhozóknak

küldeni.

A fentjelzett szervezet ugyanis azt kéri, hogy bevándoroltak táviratozzanak a "Kochis Bill" érdekében, ami magábanvéve is járatlanságot árul el a promoterek részéről.

A javaslatot ugyanis előbb ki kell hozni a megfelelő bizottságból és csak akkor tudják azt a törvényhozók, hogy mit felel a javaslatot beszélni a sürgönyökben.

Az sem divat ebben az országban, hogy javaslatokat a kongresszuson kívül álló egyénekről neveznek el.

Rendesen azokról vannak a törvények elnevezve, akik azt a két házban benyújtják és a Kochis elnevezés komolytalanná teszi a mozgalmat.

Mikor azonban a javaslat és a benyújtás minden hibáját szóval tesszük, le akarjuk szögezni, hogy annak szándékaival egyet értünk és hogy azt érdemes lenne korrigálni.

Ahol vannak nagybizottságok és különösen ahol az egyes nemzetiségek is érintkeznek egymással, ott fel kellene ezt a kérdést karolni és rajta kellene lenni, hogy hasonló céllal egy jobban kidolgozott javaslatot tegyenek a két ház asztalára.

Természetesen ügyesebb formában, hogy aztán alkalmuk legyen a bevándorolt elemeknek megnyilatkozni és törvényhozók partfogását kérni a dolgozók.

A javaslat érdekében alakult szervezet címe: "The United Organization of the United States", 804 East Chicago Ave., East Chicago, Ind. ahol az érdeklődőknek bővebb felvilágosítást szívesen adnak céljaikról.

Egy hasznos orvosság

Mr. Joseph Bella írja Hamilton-ból, Ont.: Meg akarom mindenkinek mondani, hogy a Forni-féle Alpenkräuter igen jó és hasznos orvosság. Gyomor rendellenességekben és borzasszó fejtájszakban szenvedtem, nem tudtam jól aludni és igen csekély étvágyam volt; néha aludtam a lábamon megállni. A különféle orvosságok, a melyeket szedtem, csak csekély segítséget látszólag nyújtani. Mielőtt elkezdtem az Alpenkräuter szedni, állapotom lényegesen megjavult és örömeim azoknak az eredményeknek, amelyeket használatom alatt éreztem. Ez a híres gyógyfű orvosság jóékon hatással van az emésztés és elválasztás folyamatára és ez által segít az egészséges helyreállítását és az ép és egyensúlyos test felépítését. A Forni-féle Alpenkräuter drogáristákban megkapható. Csakis külön helyi ügynökök árúlják. Ha a szomszédságban még nincs helyi ügynök, egy nagy próbát lehet bízni megvásárolni egy dollárért Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill. Irjón ingyenes magyar olvasni valóért és felvilágosításért.

TITKOS GYÜLÉS A COAL CODE ÜGYÉBEN

Washingtonban a múlt héten gyűlést tartott a Coal Administration Board, ahol a bányabárok és a bányamunkások képviselői különösen a szénárak újabb esését és az újabb nyaktörő versenyt tárgyalták.

Johnson generális az újságírókat beengedte a gyűlésre, de a bányabárok kijelentették, hogy nyilvánosan nem hajlandók táncszínház és így a deputy adminisztrátor a sajtó képviselőit

MOST VÁRAKOZÁST KÉREK. TESTVÉREK

Mint a múlt heti lapban tudattuk, ezen a héten Indianapolisban vagyok, hogy a bányász-konvenciót figyeljem.

Néhány napos távollétem alatt a levelezés késni fog, türelemre kérek hát mindenkit, testvérek.

Az alatt is elfogad azonban az írda előfizetést (minden más ügyet is elintézt) és remélem, hogy azzal nem is fognak várni, akik tudnak most fizetni.

Bányászok, nekem nem fizet utóközlést a központ, nem napidíjat a lokál, ez a konvenciózás anyagi teher a Bányászlapra, aki tud, az igyekezzen most fizetni, amennyi kitelik tőle.

És ismételt türelemre kérek mindenkit, ha levélre kís késéssel kapna választ.

HIMLER MÁRTON

AIDA-T FOGJA A METROPOLITAN OPERA BROADCAST-OLNI

Verdi örökbecsű operája, az Aida kerül színpad szombat délután, január 27-én a Metropolitan Operában, amit egész terjedelmében broadcast-olnak az NBC és a WEAF-MJZ hálózaton, délután 1.55 kezdettel. A szereplők lapzártáig nem voltak kiválasztva, de a napilapokban jeleníteni fogják azt előre.

Milton J. Cross fogja a darab meséjét magyarázni és John B. Kennedy váltja fel néha, hogy az operáról és a szereplőkről érdekes információkat mondjon a rádió hallgatóknak.

A Metropolitan opera világ-hírű előadásait és a leghíresebb művészek mesteri énekét az American Tobacco Company jóvoltából hallgathatja a rádió közönsége.

Az Aida Meséje:

Az operát Giuseppe Verdi írta és négy felvonása van.

Első felvonás: Amonasro király sereget vezet Egyiptom ellen, hogy rabszolgásként tartott leányát, Aidát kiszabadítsa. Aida szerelmes Radamesbe, egy ifjú katonába, akit viszont szeret Amneris is, az egyiptomi király leánya. Amneris ráveszi a főpapot, hogy Iris istennel Radamest választassa hadvezérnek, aki a támadó sereg ellen Egyiptomot megvédi. Aida boldogtalanul látja, hogy atyja és szerelmese szemben állnak egymással. (Színváltás) Vulcan templomában, a papnők vallásos táncra és fényes szertartás közt Radamest hadvezérre ütik.

Második felvonás: Amneris rájön, hogy Aida szerelmes Radamesbe. (Színváltás) Radames diadalmasan visszatér és az elfogott rabszolgák közt van Amonasro király is, akit azonban csak a leánya ismer fel, mert az a hír érkezik, hogy Amonasro elesett. Radames kieszközli, hogy a foglyot engedjék szabadon. Egyiptom királya az ifjú hőst, Radamest utódjául jelöli ki és leányát neki adja feleségül.

Harmadik felvonás: Amonasro ráveszi leányát Aidát, hogy Radamestől fontos katonai titkokat tudjon meg. Radames szerelmes Aidába és a katonai titkokat elárulja, mire Amonasro elárulja kilitét és leányával együtt elmenekül. Radamest pedig árulásért elfogják.

Negyedik felvonás: Amneris meg akarja menteni Radamest, de nem sikerül neki. Elítélik arra, hogy elevenen legyen eltemetve. Aida önként visszatér, hogy szerelmével meghaljon s egy sírba temetik el őket. Amneris megtörtén imádkozza a sírjukon, mialatt a papok a temetési szertartást végzik, a papnők pedig diadalittasan táncolnak.

kizavarta a tereméből.

A bányabárok nem tudják meg állapítani, hogy a munkásokat gyűlölik-e jobban, vagy egymást és nem akartak a nyilvánosság előtt marakodni.

ÜZENETEK

Kovács Mártonné, Delhi. A postatakarékpénztárban maradt koronái nem érnek ma annyit amennyibe a kiküldése kerülne. — A beküldött német százezer márka nem ér egy centet sem. Visszaküldtük azt ma b. címére. — A naptár elment.

Nagy Pál, aki egy dollárt küldött be papírpénzben a múlt héten, szíveskedjék a címét is megírni, mert azt sem a levélben, sem a borítékban nem találjuk. Van több Nagy Pál nevű előfizetőnk.

Chancy Ferenc, Clinton. A New Yorkban megjelent Magyar Újság megszűnt.

Pozwek Lajos, Anjean. Magyarok Vasárnapja, 11514 Buckeye Road, Cleveland, Ohio. — Kerekes Brothers, 208 East 86th Street, New York city.

Catona Sándor, Anjean. Ujra elküldtük.

Hulber Lajos, Boynton. Kijavítottuk.

Lassan József. Köszönet, testvér.

Rásky János, Shelburn. Magyarország kormánya nem enged meg a pénznek külföldre való küldését. Ez éppen úgy vonatkozik a takarékbetétre, mint az örökségre. — Nem hiszünk, hogy jelenleg érdemes lenne, vagy lehetne vevőt kapni a telkére.

Borlan G. New Brunswick. Hálás köszönet.

Buza Sándor. Köszönet testvér.

Andrasik Márton, Henlawson. Kijavítottuk.

Steve, Monaville. Thanks, Son.

Molnár István, Greensboro. Köszönet. Persze, hogy elküldtük.

Fekete János, S. Brownsville. Köszönet a levélért, testvér. Bizni kell. Más világ lesz ebben az évben. Szíves üdvözlöt.

Vranjes Mihály, Rosemont. Két-három jelenlegi pengőt ér, de kihozni azt sem lehetne most.

Béres Dániel. Köszönet és szíves üdvözlöt. — Amint látja Indianapolisban vagyok. — Később írok.

NÉHA VESZNEK FEL EMBERT

Edwight, W. Va. Néha ezen a telepen vesznek fel embert és aki négy, négy és fél suklos szénben szívesen dolgozik, az megpróbálhatja ezt a pletzt. Lejáróki is van néhol, amiért külön fizetnek. A telepen a szervezetet nem üldözik. Mielőtt valaki oda menne, írjon Béres Dánielnek, mert nem mindig vesznek fel embert. Ez a cím: Dan Beres, Box 75, Edwight, W. Va.

MULATSÁGOK

(Mindenkinek bál hirdetését ingyen közöljük a rovatban, mely egy-egy Magyar Bányászlap nyomdájában készített a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A LOGANI MAGYAROK

Éppen úgy, mint akik Logan vidékén laknak, egy szálal elmennek az új, angol nyelvű Verhoy osztály első mulatságára, amit a héten tartanak az Armory Hallban.

Logan vidék magyarjai nemcsak azért mennek el erre a bálra, hogy a hozzánk csatlakozó amerikai-magyar ifjúságot buzdítsák, hanem azért is, mert ez szokatlanul fényes mulatság lesz amelyen az Emődy amerikai bandája játszik.

Ne felejtse el senki, hogy a magyar bányászoknak erre a nagy találkozására elmenjen. A mulatság most szombaton este lesz.

DR. S. M. SIMONYI

HOLLAND BLDG., Room 208-210
LOGAN, W. VA.

BELGYÓGYÁSZ, SEBÉSZ, NŐI ÉS NEMI BETEGSÉGEKBE SPECIALISTA
Rendel: Kedden, Csütörtökön és Szombaton 10-től este 6-ig

TÁRKÁNYI ISTVÁN

akit a magyar bányászok nemcsak megvédelmeztek, hanem szerénysége folytán meg is szerettek, munkája közben előfizetéseket szer fel a Bányászlapra Logan vidékén.

Természetesen Steve fel van hatalmazva ezt az újságot mindenben képviselni, a lap számára pénzt venni fel s arra — kérjük a bányászokat, hogy támogassák Tárkányit a jóakaratu munkájában.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Dasupin Mihály, Masontown, W. Va.
Dobos István, Kimball, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont, Wendel, Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth Everettsville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.
Kocsel György, Chattoary, W. Va.
Kreizer István, Morgantown és vidéke.
Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thorpe, W. Va.
Magyar András, Skelton, W. Va.
Margóczy Imre, Lundale, W. Va.
Mojzer János, McMeen, W. Va.
Opoczki György, Lobata, W. Va.
Panyi Antal, Rosemont, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Pongrácz József, Nellis, W. Va.
Révész István, Galloway, W. Va.
Sikta István, Williamson, W. Va.
Tóth Ignác, Widen, W. Va.
Veszprémi Sándor és Dániel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Belle, Pa.
Barci János, Lemont Furnace, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheswick, aus, Gl, Pa.
Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bozsnák József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Clune, Pa.
Csatary Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István, Heilwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fejes István, Brownsville, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gara Béla, Uniontown, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.
Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Hajdu János, Pricedale, Pa.
Jánosi Mihály, Richville, Pa.
Király György, Russellton, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mészár Sándor, New-Salem, Pa.
Mikus István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Shamokin, Keeler, Pa.
Sebestény Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpsville, Pa.
Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szigyártó Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén.
Takács János, Vintondale, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.

OHIO

Érsek József, Ramsey, O.
Bolyki János, Toledo, O.
Péterfy Lajos, Columbus, O.
Pásztor János, Tiltonsville és vidéke.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Kovács Ferenc, Murray City, O.
Molnár József, Glouster, O.
Rezes János, Corning, O.
Széchy Elek, Hunstburg, Ohio és vidéke.
Rimár András, Warren, O.
Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS

Árval András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Ágoston, Orient, Ill.
Gál Lajos, Harrisburg, Ill.
Németh Ferenc, Springfield, Ill.
Ontko István, Edwardsville, Ill.
Roncz Péter, Divernon, Ill.
Soltesz Pál, Buckner, Ill.
Tóbiás János, Valier, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Kabal János, Majestic, Ky.
Tárkányi Gábor, Beauty, Ky.
Kish Dénes, Lynch, Ky.

NEW JERSEY

Paul András, Carteret, N. J.
Dzsupán Mihály, 94 Bulaski Ave, Carteret, N. J.

INDIANA

Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Bicknell, Ind.
Tótor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Bodor József, Dante, Va.
MICHIGAN
Trimai József, Detroit, Mich.

A mellhűlés ellen
Egyik gyors mód a mellhűlés megszüntetésére az, hogy jól bekeni a mellre ANCHOR Pain-Expeller adószert és három vagy gyapjúkötéssel beborítja a mellét. Ez a kezelés megőrzi a gyűlést és megelözi a nyákot. Ne hanyagolja el a mellhűlést, amelyből gyakran komoly baj, tüdőgyulladás, influenza, mellhártyagyulladás stb. keletkezik. Használja a Pain-Expeller szert az elkerüli a bajt. Minden patikusi árusítja—35c és 70c üvegekben. Csak a valódi van borony védjegy.

THE HARBOR STATE BANK
ALAPÍTÓJA: **KISS EMIL**
FOURTH AVE. at 9. ST. NEW YORK
Betétekre kamatot fizetünk
PÉNZKÜLDÉS
POSTÁN, SÜRGŐVILLEN
HAJÓJEGYEK
HAZAI KÖZLEKÖZLÉSI ÜGYEK